

Plenum

Tisdag 17.2.2026 kl. 14.00

6. Statsrådets redogörelse om den nationella energi- och klimatstrategin

Statsrådets redogörelse SRR 8/2025 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet, som kommunikationsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och miljöutskottet ska lämna utlåtande till.

Efter ett tio minuter långt presentationsanförande av miljö- och klimatminister Sari Multala följer en snabbdebatt där ledamöterna bett om ordet i förväg. Först hålls en omgång gruppanföranden som får vara högst fem minuter långa. Övriga förhandsanmälda anföranden får också vara högst fem minuter långa. Talmanskonferensen rekommenderar att också de anföranden som hålls efter snabbdebatten är högst fem minuter långa. Dessutom kan jag ge ordet för repliker efter eget övervägande.

För debatten reserveras i detta skede högst två timmar. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen.

Debatten börjar. — Presentationsanförande, minister Multala, varsågod.

Debatt

14.02 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teollisuuden puhtaan siirtymän vauhdittaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen edellyttävät pitkäjänteistä ja johdonmukaista politiikkaa sekä konkreettista toimintaa kaikkialla maailmassa. Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta kattaa energiapolitiikkaa koskevat linjaukset sekä politiikkatoimet, joilla vähennetään yhteiskunnan kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistetaan nielujen aikaansaamia poistumia. Strategia muodostaa yhdessä valtioneuvoston viime keväänä hyväksymän teollisuuspoliittisen selonteon kanssa kokonaisvaltaisen toimintaohjelman, jolla edetään hiilineutraaliin ja myöhemmin hiilinegatiiviseen yhteiskuntaan.

Olemme todistaneet Suomessa viimeisen vuosikymmenen ajan merkittävää energiamurrosta. Tämä on Suomelle ennen kaikkea mahdollisuus. Puhdas energia luo pohjaa talouskasvulle, työllisyydelle ja Suomeen suuntautuville puhtaille investoinneille. Kyse on juuri siitä, mitä Suomi tällä hetkellä kipeästi tarvitsee. Tavoitteenamme on hallitusohjelman mukaisesti tehdä Suomesta puhtaan energian edelläkävijä Euroopassa, puhtaan energian suurvalta. Suomalainen ilmastopolitiikka ei perustu joko—tai-ajattelulle, vaan se tukee sekä ympäristöä että kilpailukykyä. Energia- ja ilmastostrategiassa linjattavin toimin parannetaan yritysten mahdollisuuksia tehdä pitkäjänteisesti investointeja edistyneeseen

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

puhtaaseen teknologiaan. Ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö mahdollistaa paitsi investoinnit myös suomalaisen teknologian kehittämistä ja vientiä globaaleille markkinoille. Näin kasvatetaan paitsi Suomen ja suomalaisten yritysten hiilijalanjälkeä myös viennin potentiaalia.

Hallituksen pitkäjänteinen politiikka on tuottanut jo konkreettisia tuloksia. Elinkeinoelämän keskusliiton viime viikolla julkaisemien tietojen mukaan Suomessa valmistui viime vuonna yli kahdeksan miljardin euron arvoiset investoinnit puhtaaseen siirtymään. Myös uusia hankkeita laitettiin viime vuonna vireille eri puolilla maata lähes 280 kappaletta, noin 24 miljardin euron arvosta. Suunta on erinomainen, ja tätä työtä on edelleen jatkettava. Siitä hyötyvät lopulta kaikki: Suomi, suomalaiset ja yhteinen ympäristömme.

Arvoisa puhemies! Puhtaan siirtymän investointien tärkeyttä on kasvattanut myös geopolitiittisen tilanteen muuttuminen. Energiapolitiikassa ovat viimeisinä vuosina korostuneet energian toimitus- ja huoltovarmuus sekä energian käyttäjien ja talouskasvun kannalta olennaiset asiat, kuten energian kilpailukykyinen hinta. Energiamarkkinoiden tehokas toiminta on vahva lähtökohta näiden tavoitteiden saavuttamiselle. Strategian linjauksilla varmistetaan kohtuuhintaisen puhtaan energian toimitusvarma tarjonta niin teollisuuden, elinkeinoelämän kuin kotitalouksienkin tarpeisiin.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa sovittuun energia- ja ilmastostrategiaan on koottu energiapolitiikkaa koskevien linjausten lisäksi ilmastopolitiikkaa koskevat linjaukset kaikilla sektoreilla: päästökauppa- ja energiasektoreilla, niin sanotulla taakanjakosektorilla ja maankäyttösektorilla. Energia- ja ilmastostrategia on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Taakanjakosektoria koskevat toimet on valmisteltu ympäristöministeriön johdolla osana ilmastolain mukaista keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa eli KAISUa, joka on annettu myös selontekona eduskunnalle. Tästä käydään myös erillinen keskustelu täällä. Maankäyttösektorin toimet, jotka on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön johdolla, sisältyvät tähän energia- ja ilmastostrategiaan.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastostrategiassa ovat mukana kaikkien EU:n energiaunionin viiden ulottuvuuden mukaiset tarkastelut: vähähiilisyys, mukaan lukien uusiutuva energia, energiatehokkuus, energiamarkkinat, energiaturvallisuus sekä tutkimus-, innovointi- ja kilpailukyky. Näihin kaikkiin osa-alueisiin liittyen on strategiaan kirjattu myös politiikkatoimia.

Vetytalous on keskeinen väline teollisuuden energiamurroksessa ja puhtaan siirtymän mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Sitä tarvitaan kasvihuonekaasujen vähentämiseen erityisesti sellaisilla sektoreilla, joissa prosessien suora sähköistäminen ei ole mahdollista tai on hyvin kallista. Vetytalous mahdollistaa esimerkiksi tuulivoiman hyödyntämisen aikoina, jolloin halpaa, päästötöntä sähköntuotantoa on tarjolla runsaasti. Suomi tähtää kymmenen prosentin osuuteen EU:n puhtaan vedyn tuotannosta ja vähintään samaan osuuteen vedyn jatkokäytöstä. Vedyllä ja erityisesti siitä tehdyillä sähköpolttolaitteilla voi olla merkittävä rooli myös lämmityksen ja liikenteen päästöjen vähentämisessä.

Suomessa on merkittäviä biogeenisen hiilidioksidin lähteitä, jotka mahdollistavat hiilidioksidin talteenoton ja hyötykäytön yhdistettynä vetytalouteen. Hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen ovat keskiössä energia- ja ilmastostrategiassa sekä teknisenä nieluna päästöjen vähentämisessä että osana kestävästä talouskasvun luontia. Osallistumme aktiivisesti teknisiä nieluja koskevan EU-sääntelyn kehittämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö on avannut haettavaksi täysin uutta piippujen tulppauksen tukea viralliselta nimeltään teolli-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

suuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton tuki. Tukiohjelmaan on varattu 90 miljoonaa euroa.

Hallitus edistää ydinenergialain kokonaisuudistuksella ydinvoimainvestointeja. Hallituksen esitys on määrä tuoda eduskuntaan tämän kevään aikana. Suomessa valmistellaan parhaillaan useita ydinvoimahankkeita. Esimerkiksi Helsingin SMR-hanke on jo pilotoitavaiheessa. Hallitus selvittää myös ydinvoiman muita edistämiskeinoja rahoituksen mielessä. Selvitys julkaistaan myöhemmin tänä keväänä.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu kasvu- ja työllisyyspaketti, joka vahvistaa investointien lisääntymisen edellytyksiä. Investointitukien avulla arvioimme voivan käynnistyä jopa miljardin edestä uusia investointeja puhtaaseen kasvuun. Uusille energiateknologian hankkeille tulee demonstraatiotuki, joka on ensi vuonna 50 miljoonaa euroa. Näillä ratkaisulla rakennamme tulevaisuuden energia- ja vientipotentiaalia. Alueidenkäyttölain uudistuksella sujuvoitamme kaavoitusta kunnissa ja luomme tuuli- ja aurinkovoimainvestointien etenemiselle selkeät säännöt. Kun investoijat tietävät pelisäännöt, hankkeet käynnistyvät nopeammin ja Suomi pysyy houkuttelevana kohteena.

Arvoisa puhemies! Päästökaupasektorilla, erityisesti energiantuotannossa, päästöt vähenevät jopa ennakoitua nopeammin. Myös taakanjakosektorilla päästövähennykset etenevät hyvin. Suomi alitti taakanjakosektorin vuosittaiset päästökauppiot vuosina 21—23, mikä loi ylijäämää ja joustoa tuleville vuosille. Yhdessä lisätoimien ja aiemmissa ilmastosuunnitelmissa linjattujen toimien kanssa tämä tekee EU:n päästövähennysvelvoitteen täyttämisen mahdolliseksi. Vuoden 2030 päästöjenpuolitustavoite saavutetaan siis joustojen avulla. Kokonaispäästöjen kehitys ilman maankäyttösektoria on ilmastolaissa asetettujen vuosia 2030 ja 2040 koskevien tavoitteiden mukainen. Samaan aikaan meillä on mittava nieluvaje maankäyttösektorilla. Maankäyttösektorilla tilannekuva muuttui voimakkaasti keväällä 2022. Muutosta selittävät etenkin Venäjän puuntuonnin loppuminen vuonna 2022 — joka on lisännyt kotimaisia hakkuita, ja hakkuut ovat pysyneet korkealla tasolla noin 73 miljoonassa kuutiotonissa vuodessa — puuston alentunut kasvu, erityisesti puuston kokonaisbiomassan kasvun pienentyminen, turvemaametsien kasvaneet maaperän hiilidioksidipäästöt sekä kivennäismaametsien maaperänielun ja karikesyötteen hiipuminen.

Skenaariolaskelmien mukaan hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi 2035 tarvitaan lisätoimia päästöjen vähentämiseksi ja poistumien lisäämiseksi noin 34 miljoonaa tonnia. Haluan kuitenkin korostaa, että skenaarioiden taustalla oleva hakkuutaso-oletus perustuu Luonnonvarakeskus Luken arvioon kotimaisista hakkuista metsäteollisuuden täydellä käyntiasteella. Tämä oletus on merkittävästi korkeampi kuin viimeisten vuosien keskimääräiset hakkuut, noin 73 miljoonaa kuutiota. Haluan vielä lisätä: meillä on käynnissä hallituksessa lisäksi hanke, jonka avulla pyrimme parantamaan tietopohjaa, jolla saamme tarkempaa tietoa maankäyttösektorin nielujen kehittymisestä ja sinne tarvittavista kustannustehokkaista toimista. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Nyt siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. Ensimmäisenä edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

14.12 Pauli Aalto-Setälä kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Energia- ja ilmastostrategia kokoaa yhteen hallituksen keinot, joilla vähennetään päästöjä ja vauhditetaan puhdasta siirtymää. Hallitus on sitoutunut vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen sekä EU:n ilmastotavoitteisiin. Yhdessä teollisuuspoliittisen selonteon sekä ilmastosuun-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

nitelmien kanssa on syntynyt toimenpideohjelma, jolla Suomesta tehdään puhtaan energian suurvalta. Sovituissa ilmastotavoitteissa pysyminen on tärkeää paitsi planeettamme kantokyvyn myös kasvun ja talouden kannalta.

Arvoisa puhemies! Miten tavoitteemme puhtaan energian suuravallaksi sitten on edennyt? Väitän, että hyvin. Suomeen on suunnitteilla yli kolmensadan miljardin euron edestä puhtaan siirtymän investointeja. Viime vuonna näitä hankkeita valmistui yli kahdeksan miljardin euron edestä, joka on ennätys. Nämä puhtaan siirtymän hankkeet ovat etenkin maatuulivoima- ja datakeskusinvestointeja sekä yksittäisiä suuria tehdasteollisuuden hankkeita, ja ne sijoittuvat ympäri maata. Tämä on valtavan hieno saavutus koko Suomelle.

Tavoitetasoa on kuitenkin nostettava, jotta vielä useampi näistä hankkeista toteutuisi. Puhtaan siirtymän investoinneille keskeistä on edullinen ja toimitusvarma energia, jossa Suomella on toistaiseksi kilpailuetu, olihan sähkömme edellisvuonna Euroopan edullisinta ja lähes täysin fossiilivapaata. Tehtävänämmä on varmistaa, että tämä arvokas kilpailuetu säilyy jatkossakin ja että Suomeen syntyy vielä enemmän uusia datakeskuksia, energivarastoja ja esimerkiksi vihreän teräksen tuotantoa. Näin me myös aiomme tehdä.

Olemme panostaneet merkittävästi vihreän siirtymän investointiverohyvitykseen, jonka avulla monia hankkeita on saatu liikkeelle. Tuemme nousevia energian tuotanto- ja varastointihankkeita ja kehitämme sähköön siirtoverkkoa. Olemme sujuvoittaneet luvitusta yhdistämällä useita eri virastoja yhden luukun alle. Myös rakentamislain puhtaan siirtymän sijoittamislupa helpottaa uusien hankkeiden toteutumista.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on onnistunut energiapolitiikassaan siis hyvin. Myös ilmastopolitiikka etenee pääosin oikeaan suuntaan. Teollisuudessa ja energiatuotannossa päästöt ovat vähentyneet nopeasti ja merkittävästi, mikä osoittaa päästökaupan toimivan tehokkaasti. Me kokoomuksessa uskomme markkinaehtoiseen päästöjen vähentämiseen sekä ”saastuttaja maksaa” -periaatteeseen. Myös liikenteen ja maatalouden osalta olemme keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman perusteella saavuttamassa kumulatiivisesti asetetut tavoitteet.

Ilmastopolitiikan suurin haaste, niin kuin tiedätte, liittyy maankäyttösektoriin ja erityisesti metsien hiilinielujen kehitykseen. Ilmaston lämpeneminen on lisännyt maaperäpäästöjä. Tarvitaan parempaa tietopohjaa ja uusia toimia. Ratkaisuja on, mutta pohjaksi tarvitaan tarkka tilannekuva. Tämän vuoksi hallitus rahoittaa tutkimushanketta, jolla vahvistetaan metsien hiilinieluihin liittyvää tieteellistä tutkimusta ja samalla päätöksentekomme perustaa. Ilmastomuutosta ei ratkaista yksin Suomen tai Euroopan toimilla. Suomen tulee jatkossakin edistää kunnianhimoista ilmastotyötä sekä EU:ssa että muilla kansainvälisillä foorumeilla. Lisää kunnianhimoa tarvitaan. Positiivisiakin merkkejä on. Esimerkiksi globaalisti merkittävän saastuttajan Kiinan ilmastopäästöt ovat kääntymässä laskuun.

Vaikka hiilinielutavoitteet ovat vielä kaukana, tarjoavat metsät Suomelle myös merkittäviä mahdollisuuksia. Vahva biotalous yhdistettynä halpaan energiaan tekee Suomesta hyvin houkuttelevan paikan hiilidioksidin talteenotolle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi metsäteollisuudessa syntyvä hiilidioksidi otetaan talteen ennen kuin se pääsee ilmakehään. Talteen otettua hiilidioksidia voidaan varastoida tai käyttää uusien tuotteiden ja puhtaiden polttoaineiden raaka-aineena. Me kokoomuksessa olemmekin erittäin tyytyväisiä hallituksen päätökseen tukea bioperäisen hiilidioksidin talteenottoa 90 miljoonalla eurolla ja olisimme valmiita kasvattamaankin tukea.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Arvoisa rouva puhemies! Puhdas siirtymä ja ilmastomuutoksen torjunta ovat Suomelle tärkeitä paitsi talouskasvun myös huoltovarmuuden kannalta. Jos emme olisi jo ennen energiakriisiä alkaneet irtautua venäläisestä fossiilienergiasta, tilanteemme olisi karu. Onneksi Suomi selvisi lopulta varsin hyvin energiakriisistä. Keskeinen syy oli se, että meillä on ydinvoimaa ja kotimaista uusiutuvaa tuotantoa. Nykyisin Suomi on vuositasolla jo lähes omavarainen sähköntuotannossa, ja tällä tiellä jatkamme.

Arvoisa puhemies! Yhteiskunnan sähköistyessä ja sähkön tarpeen kasvaessa tarvitaan energiapolitiikassakin uusi ote. Sähkömarkkina toimii pääosin hyvin, ja siihen puuttumiseen tulee olla korkea kynnyks. On kuitenkin selvää, että tuulettomien pakkasjaksojen mahdollista tehopulaa tulee ehkäistä. Siksi selvitämme fossiilittoman jouston mekanisme, jotta sähkömarkkinoille saadaan sääriippumatonta lisätehoa silloin kun on tarpeen.

Energia- ja ilmastostrategia osoittaa sen, että puhdas siirtymä ja hiilineutraaliuden tavoittelu on Suomelle ennen kaikkea mahdollisuus eikä vain kuluerä. Valtaosa eduskunnasta sekä Suomen yrityskentästä on sitoutunut Suomen hiilineutraaliustavoitteisiin. Sitä kohti etenemme. Se on niin Suomen kuin maapallonkin etu. [Pauli Kiuru: Hyvä, Pauli! — Eduskunnasta: Loistava puheenvuoro! — Aki Lindén: Ei huono!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kangas.

14.17 Antti Kangas ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa ja koko Euroopassa on vuosikymmenten ajan harjoitettu energia- ja ilmastopolitiikkaa pää pilvissä ja jalat irti maasta. On asetettu kunnianhimoisia tavoitteita, vailla mitään käsitystä realiteeteista tai tarvittavien tavoitteiden edellyttämien toimenpiteiden seurauksista. Eurooppa on tehnyt itsensä riippuvaiseksi Venäjän kaltaisten roistovaltioiden energiatuonnista. Tuuli- ja aurinkovoimahuumassa taas sidomme itsemme valitettavan tiukasti Kiinaan. Orpo—Purran hallituksessa olemme palauttaneet kauan kaivattua maalaisjärkeä ja realismia energia- ja ilmastopolitiikkaan.

Arvoisa puhemies! Sähköenergia on välttämättömyyshyödyke, ja sähköverkko muodostaa luonnollisen monopolin. Siksi kantaverkon tulee pysyä nyt ja tulevaisuudessa suomalaisessa päätäntävallassa. Sähköverkon lisäksi tarvitsemme puhdasta, sää- ja toimitusvarmaa sähköä. Emmekä voi unohtaa myöskään jakeluverkon merkitystä. Sähkön tarpeen odotetaan kasvavan huomasti lähitulevaisuudessa, ja siksi verkon koko riittävyys tulee tarkastella kokonaisuutena. Kiinnitämme huomiota myös verkon inertian merkitykseen.

Sähkön- ja lämmöntuotantoa on myös Ukrainasta saatujen oppien mukaisesti hyvä hajuttaa. Samalla on pyrittävä minimoimaan siirtohävikkiä. Tämän vuoksi on erinomaista, että strategiassa on huomioitu myös ydinvoiman pienreaktorit, jotka voivatkin vastata näihin edellä mainittuihin haasteisiin. Muun muassa Fingrid on varoittanut siitä, ettei olemassa olevia CHP-laitoksia pidä enää purkaa, vaan olemassa olevat laitokset ja niiden käyttöikä pitäisi pyrkiäkin maksimoimaan.

Haluamme myös huomauttaa kotimaisen ja varastoitavan energialähteen, turpeen, merkityksestä. Kuivike- ja kasvuturpeen merkitys ja vientipotentiaali alleviivaavat hyödyllisyyttä. Viime eduskuntakaudella toteutettu turpeen käytön alasajo on pysäytettävä. Huoltovarmuuden kysymyksissä ei ole syytä leikkiä. Turpeen nosto, varastointi ja kiertokäynti on nähtävä vakuutuksen ottamisena.

Arvoisa puhemies! Kaikessa politiikassa on huomioitava talouden ja ympäristön asettamat rajat. Perussuomalaisten mielestä energiapolitiikassakin on tähdättävä edulliseen ja

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

ennen kaikkea luotettavaan energiaan. Geopoliittiset muutokset ovat olleet rajuja, mutta Suomessa olemme onneksi varautuneet hyvin ennalta. On siksi korostettava, että energiapolitiikassa emme saa nojata liiaksi ulkomaihin.

Arvoisa puhemies! Olemme saaneet ristiriitaista viestiä siitä, ovatko Suomen metsät hiilinielu vai ei. Tämä kertoo siitä, että vertailukelpoista hiilinieludataa ei ole. Suomi on Euroopan metsäisin maa. Suomessa on eri tahoilta esitetty hakkuumäärien romahduttamista, jotta Suomen ylikireät ilmastotavoitteet voitaisiinkin saavuttaa. Mitä tällainen metsäteollisuuden alasajo tarkoittaisi Suomen taloudelle? Perussuomalaisten mielestä metsien hakkuut pitäisikin säilyttää vähintään nykyisellä tasollaan.

Kaikkien meidän Suomessa tulisi havaita, että vähentämällä kotimaista puun tarjontaa me emme ratkaise ilmasto-ongelmia vaan todennäköisesti pahennamme niitä. Puuta tarvitseva teollisuus hakee puunsa muualta. Kaikkialla ympäristöstä huolehtiminen ei ole samalla korkealla tasolla kuin Suomessa.

Peräänkuulutamme maalaisjärkeä myös ennallistamisessa. Käytöstä poistuvien turve maiden vettäminen laajassa mitassa on kansantaloudelle suuri tragedia: Metsitetty turve maa tuottaa puuta Suomen teollisuudelle tulevaisuudessa. Vetetty kuralammikko on sen sijaan vetetty kuralammikko myös viidenkymmenen vuoden kuluttua.

Arvoisa puhemies! Suomi on pitkien etäisyyksien maa, jossa auto on välttämättömyys. Tämän vuoksi ylikireillä ilmastotavoitteilla ei voi kurittaa auton käyttäjää ja kuljetusalaa. Haluamme pitää teollisuutemme rattaat pyörimässä. Hallitus onkin harjoittanut historian automyönteisintä politiikkaa laskemalla kautensa aikana polttoaineveroa liki neljännesmiljardilla [Tuomas Kettusen välihuuto] ja madaltamalla Marinin—Saarikon hallituksen järjetöntä jakeluvetoitetasoa. Muistetaan myös, että Suomi on saareke ja vientimme ja tuotimme on merikuljetusten varassa. Talvimerenkulun edellytyksiä on vahvistettava jo turvallisuuspoliittisistakin syistä.

Lopuksi haluan vielä korostaa, että energia- ja ilmastopolitiikkaa tehdessä pitää huomioida sen politiikan vaikutukset niin huoltovarmuuteen kun kansalaisten arjen kustannuksiin ja yritysten kilpailukykyynkin. Tämä laaja-alaisempi vaikutusten arviointi on edellisillä hallituksilla jäänyt pitkälti unholaan. Me, Perussuomalaiset, kannatamme lämpimästi uutta suuntaa kohti maalaisjärkeä ja sinivalkoista energia- ja ilmastopolitiikkaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

14.23 Miapetra Kumpula-Natri sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ansaitsee yhden ruusun: se sitoutui ohjelmassaan pitämään kiinni Marinin hallituksen aikana tehdystä ilmastolaista. Suomessa tultaisiin jatkamaan siirtymää kohti hiilineutraalisuutta vuoteen 2035. Siihen tulisi pohjautua ilmasto- ja energiapolitiikka ja kaksoissiirtymä teknologian avulla. Meillä on jo kansalaisyhteiskunta ja elinkeinoelämä mukana.

Käsittelyssä olevan energia- ja ilmastostrategian pitäisi ohjata Suomen kestävä kasvua, investointeja, energiaratkaisuja sekä ilmastopolitiikkaa tulevaisuuteen. Valitettavasti selonteko tulee liian myöhään, ilman riittävää rahoitusta ja ilman niitä konkreettisia toimia, joita yritykset, kunnat ja kansalaiset ovat odottaneet. Ei tule toista ruusua.

Sosiaalidemokraattien mielestä strategian pitäisi olla kasvun moottori ja vihreään siirtymään kannustava tiekartta. Tähän liittyvät keskeisesti myös työvoimaan, koulutukseen ja tk-panostuksiin tehdyt linjaukset. Monipuolisesta energiapaletista, huoltovarmuudesta ja päästöpolusta olisi huolehdittava.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Arvoisa puhemies! Vihreä siirtymä ei ole kuluerä vaan talouden uusi perusta. Vakaa toimintaympäristö ja viitoitus tulevaan on kilpailuetu, joka ratkaisee, mihin miljardiluokan investoinnit suuntautuvat — ne tulisi saada Suomeen. Hallitus kirjoittaa puhtaan siirtymän vauhdittamisesta, mutta todellisuudessa monet keskeiset päätökset ovat viivästyttäneet ja jopa vieneet kehitystä taaksepäin. Esimerkkinä käy lehmänkauppojen lehmänkauppa, kun kesällä tämä selonteko jumiutui alueidenkäyttölain koplaamiseen, ja nyt sekä tuulivoimalle että aurinkovoimalle heitetään kapuloita rattaisiin, siis heikennetään investointimahdollisuuksia, joihin yritykset haluaisivat ryhtyä. Useilta ilmastotoimilta on leikattu resursseja. On heikennetty suomalaisen biopolttoaineen kunnianhimoa jakeluvetoisuudessa ja tehty fossiiliseen polttoaineeseen veroale. Hallitus leikkasi jopa hiilidioksidin talteenottoteknologian kehittämisestä — siis luvattu kärkihanke, piippujen tulppaus, uhkaa jäädä lähtötelineisiin.

Vihreän siirtymän pelko ei ole osoittautunut järkeväksi. Päästötön sähkö ja Euroopan edullisin hinta sekä valtavat investoinnit ja uusi potentiaali todistavat tämän. Pörssi sähköasiakkaan kannalta on haaste, että sähkön hinta voi heitellä niin rajusti. Sen kohtuuttomasta heilumisesta voidaan päästä fiksulla regulaatiolla ja sillä, etteivät välttämättömät investoinnit siirto- ja jakeluverkkoon ja joustoon kompastu hitaaseen luvitukseen tai toimimattomaan byrokratiaan. Suomeen ja merille mahtuu yhä tuulivoimaa, datakeskuksia ja vetyhankkeita sekä varastoja ja siirtokapasiteettia, ydinvoimaa ja pienydinvoimaloita. Uusia sähköä kuluttavia investointeja tasapainottaa se, että Suomessa on tulollaan myös runsaasti kysyntää odottavia energiainvestointeja. Näillä yhdessä olisi kestävä kasvuvaihtelu talouteemme. Energiaturvallisuus eli saatavuus ja verkon toiminta sekä huoltovarmuus on otettava huomioon pakkasjaksoilla ja kriisitilanteisiin varautumisessa. Turpeellakin on vielä rooli huoltovarmuuspolttoaineena CHP-laitoksissa.

Arvoisa puhemies! Kansainvälistä politiikkaa värittää uhittelu ja turvallisuusuhat, jotka uhkaavat jättää puhtaat teknologiainnovaatiot, sitoutuneiden maiden toimet ja sopimukset varjoonsa. Teollisen strategian aikajänteen tulee olla yhden maan poliittista vaalisykliä pidempi. Hajautetut ja polttoaineista riippumattomat energiajärjestelmät ovat vanhoja fossiilikuljetusketjuja kriisinkestävämpiä, ja Venäjän tuontifossiileille emme enää halua eurojamme osoittaa. Poliittiset puheet voivat muuttua nopeammin kuin talouden rakenteet tai varsinkaan pysyvät ilmasto- ja energiahaasteet.

Arvoisa puhemies! Hallituksen omat ratkaisut ovat siis lisänneet päästöjä aikana, jolloin ilmasto kuumenee ja ylitämme niin sanottuja keikahduspisteitä, joiden jälkeen ilmasto ja luonto eivät palaudu. Yritykset kertovat, että epävarmuus ja poukkoilevat linjat hidastavat päätöksiä. Jokainen viivästys kasvattaa päästövelkaa — velkaa, jonka maksamme joko kiristyy EU-velvoittein tai menetettyinä investointeina. Suomi on ollut ilmastopolitiikan edelläkävijä, mutta viime vuosien epärointi on rapauttanut tätä. Päästökauppasektorilla tavoitteita nopeammin vähenevät päästöt ovat luoneet asetelman, jossa Suomen kannattaa vaatia selkeää hiilen hintaa ja ilmastopolitiikkaa kauppapolitiikassa, EU:ssa ja kansainvälisissä pöydissä.

Suomelle haasteelliset sektorit, maankäyttö ja liikenne, on pitkäjänteisellä politiikalla saatava laskevalle päästöuralle. Strategiaa on arvosteltu riittämättömänä vaikutusarvioiltaan ja liian yleisluonteisena, sekavana kokoelmana hallituksen korostuksia. Maankäyttösektoria, energiaverkkojen investointeja ja vetytaloutta olisi pitänyt käsitellä systemaattisemmin ja antaa investointikehikko nyt.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Siis, puhemies, vihreä siirtymä on aikamme suurin talousmahdollisuus mutta myös välttämättömyys, jotta planeettamme pysyy elinkelpoisena tuleville sukupolville. Meillä ei ole varaa hukata aikaa. Seuraava hallitus jatkaa työtänsä entistäkin vaikeammassa taloudellisissa olosuhteissa saaden valtionvelan lisäksi Orpon hallitukselta päästövelkaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

14.28 Timo Mehtälä kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Istuvalla hallituksella, kuten edelliselläkin, on seuraava tavoite: ”Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi”. Edellisen hallituksen aikaan oppositio nimitti tätä ilmastokiimaksi. Nyt hallituksessa sitä ollaan edelläkävijöitä.

Kun luin tätä kansallista energia- ja ilmastostrategiaa, ensimmäinen ajatukseni oli: kuka johtaa Suomen energia- ja ilmastopolitiikkaa? Hallituksen selonteossa lähtökohdaksi on otettu hiilineutraalisuuden saavuttaminen. Ilmastopolitiikka on isännän asemassa ja energiapolitiikka sekä huoltovarmuus jätetty rengin rooliin. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan muutosta ei huomioida energia- ja ilmastopolitiikassa riittävästi. Hallituksen esityksestä käy ilmi, että vuoteen 2030 mennessä merkittävimmin nykytilanteeseen verrattuna vähennee turpeen energiakäyttö ja sen myötä myös kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus. Tämä on kotimaiselle ruuantuotannolle iso riski.

Arvoisa puhemies! Tässä valtion taloustilanteessa on aika korostaa sekä ymmärtää energia- ja ilmastopolitiikan taloudellisia vaikutuksia. Ei tarvitse ihmetellä Suomen talouden tilaa, kun täällä mitataan mittaamisen ilosta ja raportoidaan raportoinnin ilosta kasvotomalle byrokratialle. Energiainvestoinnit ovat pitkäjänteisiä, vuosikymmenten investointeja. Aivan olennaista on silloin vakaa ja ennustettava toimintaympäristö. Energiajärjestelmän ja ilmastopolitiikan muutoksessa tulee myös huomioida, ettei se rapauta kansalaisten ostovoimaa, lisää maatalouden kustannuksia ja heikennä yritysten kilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastopolitiikan perusta on maankäyttösektori, jonka hiilinielut ratkaisevat, pääseekö Suomi tavoitteeseen hiilineutraalisuudessa. Tällainen lähestymistapa on erikoinen, koska ruuantuottajat ja metsätalousyrittäjät ovat silloin vastuussa siitä, että suomalaisten päästöt tulevat kuitatuiksi. Ilmaston lämpeneminen tulee ratkaista päästöjä vähentämällä — siis päästöjä vähentämällä. Erikoista on sekin, että ruuantuottajien päästöt lasketaan vain maatalouden päästöiksi, vaikka tietääkseni kukaan meistä ei selviä syömättä kovin pitkään. Ei Norjankaan öljyä lasketa Norjan päästöiksi, vaan sen, joka sitä öljyä kuluttaa.

Metsien osalta pitää EU:ssa vaikuttaa siihen, että maaperäpäästöjen ja nielujen laskemisessa tulokset ovat vertailukelpoisia koko EU:n alueella. EU:n laskentapohjat eivät huomioi, ymmärrä, saati arvosta Suomen yli 100 vuotta kestänyttä metsien puumäärän laskentaa. Viimeisimmän tiedon mukaan kasvu ylittää selvästi hakatun puun määrän ja luonnollisen poistuman. Metsien hiilinielu siis vahvistuu koko ajan. Suomessa EU:n laskentamalleilla metsät ovat välillä päästölähde ja välillä hiilinielu, kun laskentapohjat muuttuvat. Päätöksentekijät laitetaan tekemään ratkaisuja epäselvien ja vaihtelevien mittaustulosten perusteella. Onko tässä mitään järkeä? [Anne Kalmari: Ei! — Hannu Hoskonen: Ei kerta kaikkiaan!] Ei ole.

Arvoisa puhemies! Sähkö, lämpö ja ruoka muodostavat huoltovarmuutemme perustan kriisitilanteessa. Huoltovarmuuden pitää olla isäntä talossa. Ensinnäkin pitää muistaa, että energiaa tarvitaan sekä sähkön että lämmön tuottamiseen. Molempien riittävydestä pitää

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

huolehtia kaikissa olosuhteissa. Olemmeko unohtaneet erityisesti lämmön tuottamisen? Tänä talvena turvetta on jouduttu ajamaan lämpölaitoksiin täydellä teholla vastoin suunnitelmia.

Toinen uhka on, että polttoon perustuvia CHP-laitoksia on purettu, ja monen kaupungin kaukolämpö tuotetaan nyt sähkökattiloilla. Jos sähkönsiirtoon tulee häiriö, kaupungit kylmenevät. Siis kaupungit kylmenevät — uskomatonta. Ainoastaan CHP-laitokset polttoainetoimittajineen voivat tämän estää.

Kurssia on pakko korjata. Erinomainen lämmöntuottaja energiaturve pitää säilyttää vähintään huoltovarmuuskäytössä. Juuri nyt tärkeintä on muistaa ja varmistaa, että olemassa olevaa kapasiteettia ei enää poisteta käytöstä.

Arvoisa puhemies! Biokaasu ja biometaanin merkitys uusiutuvan energian lähteenä jäävät vähälle huomiolle hallituksen esityksessä. Tämä on vakava puute. Biokaasu on ainoa — siis ainoa — uusiutuvan energian lähde, mikä ei edellytä metsien raivausta, heikennä hiilinieluja tai poista peltuja viljelyksestä. Alan potentiaali on valtava, mutta istuva hallitus on useilla toimillaan vaikeuttanut erityisesti maatilatasoisten biokaasulaitosten perustamista ja toimintaa. Puolet Suomessa käytetystä biometaanista tuodaan ulkomailta. Tämähän on täysin käsittämätöntä. Samaan aikaan maatalouden ilmastotoimissa hallituksen pääpaino on turvemaiden vettämisenä. Jo on aikoihin eletty.

Arvoisa puhemies! Keskustan tavoitteena on, että Suomi pystyy tuottamaan sähkönsä, lämpönsä ja ruokansa itse. Siinä meillä riittää vielä tekemistä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

14.34 Atte Harjanne vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvon kollegat, mikä on strategia? Strategia on suunnitelma siitä, miten johonkin pitkän aikavälin tavoitteeseen päästään. Kansallisen energia- ja ilmastostrategian pitäisi siis kaikesta kuvata sitä, miten asetettuihin energia- ja ilmastotavoitteisiin päästään. Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on ilmastolain mukainen hiilineutraali Suomi 2035. Tästä näkökulmasta tämä on ihmeellinen paperi. Se nimittäin kuvaa, miten hallitus ei aio tehdä Suomesta hiilineutraalia aikataulussa. Jos yrityksen toimitusjohtaja esittelisi hallitukselleen strategian, joka ei edes yritä täyttää tavoitteitaan, toimitusjohtaja passitettaisiin joko valmistelevaan uusi strategia tai etsimään uusia töitä. Tässä on tietysti kyse paljon vakavammasta asiasta. Ilmastolain mukaan ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän tavoitteena on osaltaan varmistaa — varmistaa — että Suomi saavuttaa hiilineutraaliustavoitteen vuonna 2035. On kyseenalaista, noudattaako tämä strategia Suomen lakia.

Arvoisa puhemies! Päästöjä ei tietenkään pidä vähentää ja nieluja vahvistaa vain siksi, että laki sanoo niin. Niin on tehtävä, koska se on välttämätöntä, oikein ja paljon paljon parempi vaihtoehto kuin kärsiä etenevän ilmastomuutoksen seurauksista. Suomi ei tietenkään voi koko maailman puolesta tätä savottaa hoitaa. Vastuamme voimme kuitenkin kantaa. Kuten puhemies Halla-aho valtiopäivien avajaisissa muistutti, Suomi tuottaa globaalia väestöosuuttaan enemmän päästöjä. Jos vielä huomioidaan kulutuksemme muualla aiheuttamat päästöt ja historialliset päästöt, kuva on entistä selkeämpi: emme hoida vielä tonttiamme. On siis tehtävä enemmän. Onneksi se on myös mahdollisuus.

Suomen elinkeinoelämän viesti on harvinaisen selkeä. Käynnissä on vihreän siirtymän investointiaalto. Suomi on jo päässyt siitä osaksi, ja meillä on kaikki mahdollisuudet hyötyä tilanteesta vielä paljon enemmänkin. Johdonmukainen, ennakoitava ilmastopolitiikka

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

tuo yrityksille varmuutta jatkuvuudesta. Tätä ei pidä tyriä, eikä mahdollisuuksien ikkuna ole välttämättä kauan auki. Haparointi sen suhteen, onko hallitus sitoutunut ilmastolakiin vai ei, on investoinneille myrkkyä.

Fossiilienergiasta irtautuminen on tietysti myös turvallisuus- ja huoltovarmuuskysymys. Taloutemme on yhä aivan liian riippuvainen tuontifossiilipolttoaineista. Kannattaa muistaa sekin, että joka ikinen maailmassa ostettu barreli öljyä kartuttaa loppujen lopuksi myös Putinin sotakassaa, sillä kokonaiskysyntä määrittää lopulta maailmanmarkkinahinnan. Siksi on käsittämätöntä, että hallitus hidastelee — ottaa jopa taka-askelia — fossiilienergiasta irtautumisessa.

Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen tilannekuva on synkkä. Viimeiset 11 vuotta ovat olleet kuumimmat 11 vuotta. Maapallon ilmasto on paraikaa siirtymässä ihmiskunnan historialle vieraaseen ja vaaralliseen tilaan. Kaikkein huolestuttavimpia ovat niin sanotut keihähduspisteet, joiden ylityksen myötä planeetan tila muuttuu nopeasti ja peruuttamattomasti. Tutkijat ovat esimerkiksi varoittaneet, että Suomen ilmastoa suoraan määrittelevän Atlantin kiertoliikkeen, niin kutsutun Amocin, romahdus on nykymentillä varteenotettava riski. Tiedeyhteisö peräänkuuluttaa parhaaseen mahdolliseen tutkittuun tietoon pohjaavaa riskienhallintaa. Tämä energia- ja ilmastostrategia ei ota tilannetta riittävän vakavasti.

Arvoisa puhemies! Hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa on toki paljon hyvääkin. Ajatus puhtaasta, edullisesta energiasta ja erityisesti sähköstä keskeisenä kilpailuvaltti-
namme on aivan oikea. Hallitus vie viime kaudella pohjustetun ydinenergiain uudistuksen maaliin — hyvä. Vedyn osalta asento on myös oikea: voimme tuottaa puhdasta vetyä myös vientiin, mutta mieluiten pidemmälle jalostettuna. Strategiaan kirjattu tavoite siitä, ettei suurista teollisista lähteistä pääse enää hiilidioksidia ilmakehään 2030-luvun puoleenväliin mennessä, on erinomainen — keinot piippujen tulppaamiseksi jäävätkin sitten valitettavasti piippuun. Suurin ongelma strategiassa on se, miten hallitus sitoo omat kätensä. Hakkuista ei rajoiteta, verotusta ei uskalleta kunnolla hyödyntää, haitallisia yritystukia ei karsita rohkeasti. Jäljelle jää sitten riittämättömiä toimia ja kustannustehotonta ja ristiriitaista politiikkaa.

Arvoisa puhemies! Ilmastokriisin aikana tämä maa tarvitsee kunnollisen ilmasto- ja energiastrategian, joka viitoittaa vastuullisesti tien hiilineutraaliin Suomeen 2035 ja siitä pidemmälle fossiilittomaan, päästöjä sitovaan Suomeen ja joka tarttuu rohkeasti vihreän siirtymän mahdollisuuksiin. Tämä ei sitä valitettavasti ole.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

14.39 **Mai Kivelä vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanotaan, että hiljaa hyvä tulee. Mutta tuleeko? Orpon hallituksen energia- ja ilmastostrategiaa saatiin kyllä odotella, mutta on vaikea hahmottaa, mikä sen tekemisessä kesti. Strategia on nimittäin lohduttoman huono: se ei tuo mitään aidosti uusia toimia ilmastopolitiikan ongelmien ratkaisemiseksi, ja tärkeimmät toimet loistavat edelleen poissaolollaan. Sanonta ei siis päde tässä, eikä se päde ilmastopolitiikassa laajemminkaan. Hallituksen esittämä toimenpidepaketti ei ole aikataulussa eikä vastaa niihin tavoitteisiin, joihin me olemme ilmastolaissa ja EU-tasolla sitoutuneet. Strategiaa lukiessa piirtyy kuva, ettei hallitus edes yritä uskottavasti esittää tavoittelevansa päästövähennyssitoumuksiamme.

Kokoomus näyttää käytännössä luopuneen ilmastolain vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteesta. Lisätoimien tarve tavoitteen saavuttamiseksi on 34 miljoonaa tonnia hiilidiok-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

sidiektivallentia. Kysyn hallitukselta, missä ovat ne toimet, joilla tämä päästövähennyskuilu kurotaan umpeen? Vai sanoudutteko julkisesti irti lakiin kirjatusta ilmastotavoitteestamme?

Hallituksen ilmastopolitiikan yksi suurimmista häpeäpilkuista on täysi toimeettomuus maankäyttösektorilla. Asiantuntija-arvioiden mukaan maankäyttösektorille on muodostumassa massiivinen, peräti 200 miljoonan tonnin kumulatiivinen päästövähennyskuilu vuosien 2021—2030 ajalta. Tämä alijäämä uhkaa kaatua taakanjakosektorille siellä toteutettavina lisätoimina. Samaan aikaan taakanjakosektorin tavoitteiden saavuttaminen näyttää jo nykyisellään epätodennäköiseltä. Hallitus näyttää tuudittautuvan siihen, että maankäyttösektorin velvoitteiden massiivinen laiminlyönti ei tule heijastumaan taakanjakosektorille, vaikka nykyisessä EU-sääntelyssä niin säädetään. Hallitus yrittää nyt pelastautua ennen kaikkea madaltamalla EU-politiikan tavoitetasoa ja asettamalla pelisäännöt uusiksi. Eli yhteenvetona: hallituksen ilmastopolitiikka, kokoomuksen johdolla, on romahtanut kuin korttitalo, ja hallitus yrittää epätoivoisesti lakaista koko sotkun maton alle.

Arvoisa puhemies! Maankäyttösektorin kriittisestä asemasta huolimatta hallitus pitää kiinni siitä, että metsien käyttöä ei tulla rajoittamaan. Ei, vaikka tutkijat toistuvasti toteavat, että hakkuiden hillitseminen on välttämätöntä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Tämänhetkisen tilannekuvan perusteella näyttää siltä, että Suomen ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii hakkuiden vähentämistä jopa arvioitua enemmän, jos muiden sektorien päästövähennyskehitys on energia- ja ilmastostrategiassa arvioidun mukaista.

Puupohjaisia polttoaineita ei ole tällä hetkellä hinnoiteltu samalla tavalla kuin fossiilisia polttoaineita, mikä tarkoittaa sitä, että päästökauppa vuotaa maankäyttösektorin puolelle. Muualla tehdyt panostukset päästövähennyksiin valuvat siis hukkaan metsien päästöintensiivisen ja tehottoman käytön takia, jota tukee muun muassa puupohjaisten polttoaineiden verottomuus.

Käytännössä metsäteollisuuden annetaan vapaamatkustaa yhteisissä ilmastotalkoissa samaan aikaan, kun muut hiili-intensiiviset teollisuudenalat kantavat vastuuta. Onko tällainen tilanne teknologianeutraalisuuden nimiin vannovan hallituksen mielestä hyväksyttävää? Ja onko hallituksesta hyväksyttävää, että muut toimijat ja kansalaiset joutuvat maksamaan tästä vapaamatkustamisesta koituvan hintalapun?

Arvoisa puhemies! Haluan kuulla hallitukselta: jos se on sitoutunut ilmastolain tavoitteisiin mutta samaan aikaan myös siihen, ettei metsien käyttöä rajoiteta, niin kumpi on sille tärkeämpi linjaus? Koska tilanne on tämä: molemmista ei voida pitää kiinni. Se on ollut selvää jo pitkään ja käy uudestaan ilmi tästä strategiasta. Hallituksen on tehtävä valintoja näihin tosiasioihin pohjaten. Oletteko ihmisten, ilmastolain ja ilmastotoimiin osallistuvien sektoreiden puolella vai vapaamatkustajien puolella?

Ilmastokriisin estäminen on edelleen tärkeimpiä tehtäviämme. Hallituksen on aika lopettaa tämä ponneton ilmastopoliittinen esitys, jonka kulmakiviä ovat olleet epätodennäköisyyksiin tuudittautuminen, numeroilla kikkailu ja aktiivinen harhaanjohtaminen, ja alettava kantamaan vastuuta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

14.44 Mats Löfström r (ryhmäpuheenvuoro): Ärade fru talman! Finland behöver en mångsidig energiproduktion, eftersom det skapar flexibilitet då omständigheterna varierar. När det är vindstilla producerar vindkraften mindre, vid stränga vinterförhållanden kan

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

vattenkraftens energiproduktion försvåras och när det är kallt ute ökar efterfrågan på el, precis som det nu har varit den här vintern.

Samtidigt står vi inför en av vår tids största utmaningar, nämligen klimatförändringen. För att minska utsläppen måste vår energiproduktion bli fossilfri så snabbt som möjligt. Det handlar också om att öka självförsörjningen och bli mindre beroende av importerad olja och gas. Tillsammans med förnybara energikällor spelar kärnkraften en viktig roll här. Regeringens mål om att till Finland locka ett nytt investeringsbeslut i ett traditionellt kärnkraftverk stärker förutsättningarna för en stabil elproduktion på lång sikt.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän on määrätietoisesti jatkettava työtä kestäväen ja hiilineutraalin yhteiskunnan rakentamiseksi. Onnistuminen edellyttää uusia investointeja teknologiaan sekä vahvaa panostusta tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Vihreän siirtymän hankkeille on tarjolla investointitukia, ja tutkimukseen on panostettu ennätyksellisen paljon. Nyt myös vetyteknologia nousee aivan uuteen rooliin, sillä tavoitteena on, että Suomi tuottaisi tulevaisuudessa 10 prosenttia koko EU:n puhtaasta vedystä myös hiilidioksidin talteenottoa edistäen. Näin pienennämme päästöjä ja lisäämme vientiin perustuvaa kasvua.

Ärade fru talman! Enligt näringslivet finns det investeringspotential i Finland inom grön omställning för ungefär 300 miljarder euro. Det är en otrolig summa. Ungefär hälften av de investeringar som i Finland görs inom den gröna omställningen är utländska investeringar och utländskt kapital som kommer in till vårt land. Om vi lyckas locka mer av dessa, i stället för att investeringarna skulle gå till våra grannländer, skulle det också stärka vår tillväxt. Finlands konkurrensfördel är att vår energiproduktion är 95-procentigt utsläppsfri och på årsnivå bland annat har de förmånligaste elpriserna inom Europa. Vi vet att en förutsägbar verksamhetsmiljö är A och O för att locka nya investeringar. Därför är det viktigt att vi målmedvetet håller kursen.

Förra året var vindkraft den näst största energiproduktionsformen i Finland. Det finns goda förutsättningar att bygga mer vindkraft här, både till land och till havs. På våren kommer regeringen att ge den nya markanvändningslagen till riksdagen, och målet är att mängden vindkraftsparker ska fortsätta öka samtidigt som den sociala acceptansen av projekten måste fortsätta att tryggas genom att det regleras om avståndskraven mellan bostadsområde och vindkraftverk.

Inom de senaste åren har vi sett att allt fler datacenter byggs i Finland. De skapar arbetsplatser, stärker beredskapen och bildar ett kunskapskluster i Finland. Samtidigt har de också väckt debatt på grund av sin höga elförbrukning. Men också här går teknologin framåt. När vi lyckas som bäst, skapas hela innovationsekosystem kring nya tekniska lösningar. Vi har goda lokala exempel på hur spillvärme har tagits till vara. Företag i Borgå och Lovisa samarbetar med att nyttoanvända spillvärme från produktionsindustrin, medan man bland annat här i Helsingforsregionen använder spillvärme som fjärrvärme. Också i Vasa, energiklustret i Norden, är man världsledande på nya innovationer på det här området.

Arvoisa rouva puhemies! Teknologinen kehitys ei kuitenkaan tapahdu itsestään. Energia-sektori on riippuvainen osaavista ihmisistä, ja sen takia Suomen on jatkossakin panostettava koulutukseen. Alalla tarvitaan ihmisiä, jotka ovat taitavia matematiikassa ja luonnontieteissä.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Arvoisa puhemies! Suomen pitäisi pohjoismaisten naapurimaidemme tapaan tulla vielä paremmiksi tutkimustulosten kaupallistamisessa ja luoda rakenteita tutkijanuran kannustimille. Me ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä haluamme nähdä järjestelmän, jossa tutkijoiden on kannattavaa tehdä yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Tästä hyötyisivät kaikki.

Ärade talman! I och med Rysslands aggressionskrig i Ukraina har vi blivit påmind om den känsliga kopplingen mellan energi och säkerhet. Att vi äntligen under nästa år sätter stopp på importen av rysk olja och gas till EU i alla former är ett av de absolut viktigaste besluten för att få styrka i sanktionerna. Europa kan inte vara med och finansiera Putins brutala krig i Ukraina.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

14.50 **Sari Tanus kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta on Orpon hallituksen tärkein energia- ja ilmastopoliittinen asiakirja. Se vaikuttaa oleellisesti koko Suomen tulevaisuuteen. Strategia korostaa muun muassa pitkäjänteisyyttä, johdonmukaisuutta, investointeja ja varautumista.

Tämän hetken energiapolitiikan kolme tärkeintä kysymystä ovat resilienssi, resilienssi ja resilienssi. Olemme sivilisaationa tehneet itsestämme täysin riippuvaisia sähkö- ja tietoliikenneverkon toimivuudesta. Ukrainasta näemme, että hyökkäyssota on sotaa energiainfrastruktuuria vastaan. Kaupungin autioittamiseen ei tarvita massapommituksia tai strategisia ydinaseita vaan kyberisku ja muutama halpa drooni, tai ehkä pelkkä ohjelmointivirhe. Kansainvälisen energijärjestö IEA:n mukaan energiaverkkoja vastaan tehty kyberiskut ovat globaalisti kolminkertaistuneet neljässä vuodessa. Myös muuttuva ilmasto lisää paineita energiaverkoille.

Energiapolitiikan elämän ja kuoleman kysymys on seuraava: olemmeko tehneet kaiken voitavamme varautumisessa? Energiaturvallisuus, huoltovarmuus ja puolustuskykymme ovat saman kolikon kaksi puolta. Tasapainoinen energiapolitiikka tukee sekä turvallisuutta että kilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Lenkeillessä Töölönlahden ympäri törmää Linnunlaulun luona seisovaan muistomerkkiin, häpeäpaaluksikin nimettyyn paasiin. Siihen on kaiverrettu ydinvoiman puolesta äänestäneiden silloisten kansanedustajien nimet. Taitaa siinä olla myös kovasti arvostamamme kansanedustaja Ben Zyskowiezin nimi. Olisikohan jo aika poistaa tämä suomalaista demokratiaa halventava muistomerkki, varsinkin kun ymmärtääksemme myös vihreät ovat kääntyneet kannattamaan ydinvoiman rakentamista juuri sen ympäristöystävällisyyden vuoksi.

Tämä esimerkki kuvaa hyvin sitä ongelmaa, joka energia- ja ilmastokysymyksiä vaivaa. Ei ole olemassa energiamuotoa, johon ei sisältyisi joitain ongelmia, haittoja tai riskejä. Kuukaan ei halua takapihalleen tuulimyllyä, sähkötolppaa, kaivosta, alumiinisulattoa, ydinvoimalaa tai valtavaa vesiallasta. Puhdas luonto ja seesteinen maisema ovat suomalaisille luovuttamattomia asioita. Hallitus on etsinyt tasapainoa koetun haitan sekä energiaturvallisuuden ja kilpailukyvyn välillä. Prosessi on ollut vaikea, eivätkä nämä kysymykset ole helppoja tulevaisuudessakaan.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastopoliitiikan ratkaisuihin ei ole kyse vain ilmastavoitteista, vaan samalla on turvattava pitkän aikavälin kilpailukyky, energijärjestelmän

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

toimintavarmuus sekä ihmisten perustarpeisiin vastaavan alkutuotannon ja biotalouden kehitys ja terveysturvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Tarvitaan myös toimia, joilla turvataan kohtuuhintainen sähkö niin kotitalouksille kuin yrityksille, etenkin kun sähköntarve jatkuvasti kasvaa.

Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi Euroopassa. Keskeistä on teollisuuden energiasiirtymän ja investointien edistäminen.

Suomi on usein nimetty EU:n mallioppilaaksi erilaisten asetusten ja säädösten noudattamisessa. Tässä maailmantilanteessa myös kansallisen edun ajaminen on kuitenkin erityisen tärkeää. Ei voi olla niin, että kilpailijamaidemme mittausmenetelmät esimerkiksi hiilipäästöjen suhteen eroavat merkittävästi omistamme. Kristillisdemokraatit pitää hyvänä, että hallitusohjelman mukaisesti huolehditaan metsien kasvusta ja hiilinieluista pitkäjänteisesti, huomioiden vaikutusten osittain hidas realisoituminen, että huolehditaan teollisuuden puun saatavuudesta ja ettei metsien käyttöä rajoiteta.

Arvoisa puhemies! Globaali ilmastopolitiikka on synnyttänyt uusia teollisuudenaloja, joiden arvoketjut tuovat kansantalouksiin merkittävää lisäarvoa. On tärkeää, että Suomi panostaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Aktiivisella teollisuuspolitiikalla voimme edelleen vahvistaa kilpailukykyämme ja kasvattaa vientiä. Kansainvälisen ilmastohöydyd eli hiilikädenjäljen kasvattaminen tulee asettaa Suomen ilmastopolitiikan tavoitteeksi päästöjen vähentämisen ohella. Etusija tulisi antaa toimille, jotka auttavat tuottamaan maailmalle uusia kilpailukykyisiä ratkaisuja ja joiden mahdollisuudet maailmanlaajuisesti ovat erityisen suuria.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

14.55 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tässä selonteossa sanotaan sanatarkasti näin: ”Huoltovarmuuden kannalta hajautetun tuuli- ja aurinkosähkön etuna on, että tuotantolaitokseen kohdistuva mahdollinen tuhotyö ei tuhoa koko laitosta, vaan ehjänä pysyneet osat voidaan kytkeä verkkoon melko nopeilla kytkennöillä.” No, ei tullut tuhotyötä eikä muuta sabotaasia, tuli Suomen talvi. Ei ollut tuulta, ja lisäksi tuulivoimaloiden potkurit jäätyivät.

Energiateollisuus jankuttaa, että sähkö Suomessa on Euroopan halvinta, ja media kompaa. Liian vähälle huomiolle jää, että Energiateollisuus on sähköntuottajien edunvalvoja. Tällainen keskiarvosta höpöttäminen hämärtää koko sähkömarkkinan ongelman. Sähkö on erittäin kallista silloin, kun sähköä eniten tarvitaan ja käytetään. Ei kai ketään kiinnosta, mitä sähkö maksaa juhannusyönä.

Tälle sähkömarkkinan toimivuudelle pitäisi tehdä jotain. Sähkö, lämpö ja vesi ovat sellaisia perusasioita, ettei niillä pitäisi tehdä lyhytnäköistä liiketoimintaa. Niin yritysten, niiden investointien kuin kuluttajien kannalta hintojen pitäisi olla ennustettavia. Oma lukunsa on kantaverkkoa ylläpitävä Fingrid, minkä merkitykseen on herätty liian myöhään. Länsirannikolle rakennettiin paljon uutta tuulivoimaa, kun yhtäkkiä tajuttiin, ettei Fingridin kantaverkko pysy perässä. Suunnitelmissa oli tuplata sähköntuotanto, ja Fingridin kantaverkko tarvitsee monen miljardin investoinnit. Siitä huolimatta Fingrid on jakanut samaan aikaan avokätisesti miljardiosingot omistajilleen, kuten pankeille ja vakuutusyhtiöille. Onko tässä sähköntuotannossa pitkän tähtäimen suunnitelma hallussa kenelläkään?

Ei voi olla niin, että suomalainen kuluttaja, veronmaksaja ja yrittäjä maksavat päättäjien virheet. Ei voi olla niin, että meidän sähköntuotantomme ja -hintat ovat kiinni siitä, tuulee-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

ko täällä vai paistaako aurinko. Tuulivoimaloiden teoreettinen teho alkaa olla merkittävä, mutta niiden ongelmana on se, että tyynellä tehot putoavat ja sähköverkko tarvitsee jatkuvasti tasaista tehoa. Nyt pakkasella on tullut uusi ongelma eteen: tuulivoimaloiden lavat jäätyvät eivätkä pyöri. Silloin tarvitaan säätövoimaa niin, että sähköverkon teho pysyy taiseisena. Eli, kiitos, Ruotsi! Ilman ruotsalaista vesivoimaa meillä olisi kylmää ja pimeää.

Meillä pitäisi olla enemmän ydinvoimaa. Valtio omistaa enemmistön Fortumista, ja Fortum oli edellisellä kerralla hakemassa lupaa Loviisaan, mutta lupaa ei jostain käsittämättömästä syystä myönnetty. Fortumilta voi nyt kysyä, etteivätkö ne samat laskelmat, mitkä he silloin tekivät, enää päde. Sama Fortum myi aikanaan luonnollisen monopolin eli sähkön siirtoverkot Carunalle, ja sen jälkeen Fortum kulutti myynnistä saadut rahat Venäjälle ja Saksaan.

Arvoisa puhemies! Sitten ovat nämä datakeskukset, jotka ovat todellisia sähkösyöppöjä. Ne työllistävät rakennusvaiheessa, mutta valmiina ne työllistävät vartijan ja koiran. Ja hyvä kysymys on, kuinka paljon rakennusvaiheen työntekijöistä on yleensä suomalaisia. Sähkö on datakeskuksille erittäin edullista, ja suomalaiset veronmaksajat maksavat, maksavat sekä sähkölaskuissa että veroina. Suomi tarvitsee totta kai investointeja, mutta ei hinnalla millä hyvänsä.

Hallituksen ohjelmassa tavoitteena on nostaa Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi Euroopassa. Maali on hyvä, mutta sitä pitää tavoitella itsekkäästi ja vain Suomen omien etujen mukaisesti. Ei voi olla niin, että tavoitteemme on tuottaa halpaa energiaa Saksan teollisuudelle ja luvata ikuisesti halpaa sähköä datakeskuksille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Annan tässä vaiheessa ministerille kommenttipuheenvuoron, ja sen jälkeen, mikäli on tarvetta, voimme käydä hetken aikaa lyhyttahtista keskustelua. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

15.00 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos ryhmille paneutumisesta energia- ja ilmastostrategiaan ja ryhmäpuheenvuoroista. Muutama kommentti niissä esiintyneisiin nostoihin:

Ensinnäkin SDP nosti ryhmäpuheenvuorossaan esille esimerkiksi luvituksen sujuvoittamisen. Sitähän me nimenomaan nyt hallituksessa olemme tehneet. Me olemme tehneet ympäristöluvitukselle yhden luukun palvelujen hankkeen, ja nyt tuomme myös alueidenkäyttölaissa lisää sujuvoittamista kaavoituksen kautta. Näillä yhteensä, ja myös rakentamislain aiemmilla muutoksilla, rakentamisluvan käsittelyaikatakuulla ja niin edelleen, on ihan merkittävä vaikutus siihen, että luvitus Suomessa sujuvoituu, kuitenkin ympäristönormeista tinkimättä. Tätä olemme siis jo nyt tehneet.

Myöskin olemme totta kai parantaneet erilaisia edellytyksiä investoida sähköverkkoihin, myös muiden kuin Fingridin osalta, sähkömarkkinalain muutoksella, joka on täällä eduskunnassa jo hyväksytty, ja monia muita sellaisia esityksiä, joita te peräänkuulutitte puheenvuorossanne. Eli paljon tehdään ja on tehty myös sellaista, jota tässä strategiassa tuodaan esiin, ja on ehditty jo eduskunnassa käsitellä ja hyväksyä.

Myös kv-politiikasta totesitte, että pitää vaatia hiilen hintaa. No, näinhän me olemme myöskin tehneet, edistäneet nimenomaan sitä, että Euroopassa sisämarkkinat toimivat ja suomalaiset yritykset ovat samalla viivalla kuin muiden maiden yritykset, ja toisaalta niin, että myös muualla päästöt hinnoitellaan tämän hiilirajamekanismin kautta. Se on ollut eurooppalaiselle teollisuudelle erittäin tärkeää. Tätäkin olemme edistäneet.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

No, keskusta täällä kritisoi biokaasusta, että olisimme tehneet jotain sen hankaloittamiseksi. Päinvastoin, emme lainkaan ole. Olemme päinvastoin tukeneet biokaasuinvestointien käynnistymistä. Valitettavasti vain se, mitä itse meille raportoidaan esteeksi, on se, että moni näistä hankkeista kamppailee aivan samojen haasteiden kanssa kuin moni muukin yritysten hanke, eli rahoitusten saatavuus pankeilta. Meillä on kyllä erinäisiä biokaasutukia ja myös ravinteiden kierrätykseen kytkettyä tukea, joilla pyrimme edesauttamaan näiden investointien etenemistä, mutta se ei aina riitä näiden investointien käynnistämiseksi. Joka tapauksessa toivomme, että biokaasu voisi kotimaisena energianlähteenä säilyä vahvasti muiden rinnalla.

Sitten myöskin sitä edistämme, että Euroopan tasolla pystyttäisiin paremmin vertailemaan nielutietoja keskenään. Tästä käynnistämistämme hiilinielujen laskennan parantamisen hankkeesta saamme tämän vuoden kuluessa ensimmäisiä tietoja, ja pystymme myös tarjoamaan samoja ratkaisuja Eurooppaan, jotta meillä on sitten paremmat, vertailukelpoisemmat tiedot eri maiden välillä tästä nielutilanteesta.

Ehkä sen kommentoisin myös tässä edustaja Kivelälle, jos piti vasemmistoliiton puheenvuoron, että meidän suurin nieluvajeemme on tullut vuosilta 21—25, joka oli pääosin edellisen hallituskauden aikana. Suurin siihen vaikuttava tekijä on nimenomaan tämä Venäjän puuntuonnin loppuminen ja siitä johtunut hakkuumäärän kasvu, ja ne ovat pysyneet noin samalla tasolla suurin piirtein siitä lähtien. Eli historiaan on vaikea vaikuttaa. Ymmärrän toki teidän vaatimuksenne tulevaisuuteen vaikuttamisesta, mutta iso osa tästä meidän nieluvajeestamme, joka on siis EU-tavoitteessa jo vuonna 30, ei 35, niin kuin meidän oma ilmastolakimme sanoo, tulee näiltä vuosilta, ja se on tietenkin vaikeaa, koska se on historiassa. Sen vuoksi pidän myös kohtuullisena, että tämä muuttunut tilanteemme huomioidaan laskelmissa EU-tasolla eikä meitä niistä kohtuuttomasti rangaista, ja sen eteen tietysti hallitus tekee töitä.

Myöskin haluan todeta sen, että kyllä, vahvasti olemme halunneet edistää myös vakaata investointiympäristöä, ei pelkästään Suomessa vaan myös Euroopassa, koska usein kun katsotaan näitä, minne halutaan investoida, myös Eurooppa nähdään hankalana ympäristönä, jos täällä sääntely muuttuu jatkuvasti. Sen vuoksi olemme halunneet, että myös Euroopan tasolla asetetaan tavoite vuodelle 2040 vähentää nettopäästöjä. Se luo sitä vakautta investointiympäristöön myös Euroopan tasolle.

Ehkä vielä edustaja Harkimolle datakeskuksista — vaikka hän nyt ei enää kuuntelekaan, tai siellä heräsi salin ulkopuolella — totean, että kyllä näistä kilpaillaan myös muissa meidän kilpailijamaissa, jotka sattuvat vielä olemaan samalla sähkömarkkinalla. Erityisesti Ruotsissa ja Norjassa. Eli jos ne investoinnit ja työpaikat menevät Norjaan tai Ruotsiin, niin en pidä sitäkään kannatettavana vaihtoehtona, vaan kyllä meidän kannattaa huolehtia siitä, että näidenkin osalta investointiympäristö on vakaa ja järkevä ja samaan aikaan saamme ne investoinnit ja työpaikat mieluummin tänne meille.

Samaan aikaan totta on sekin, että lisää siirtoyhteyksiä tarvitaan ja lisää myös sitä säävarmaa energiantuotantoa tarvitaan, ja näitäkin hallitus edistää. Tässä kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa tuotiin esiin tämä fossiilittoman jouston tuki. Joudumme sitä vähän muokkaamaan siitä aiemmin suunnitellusta, mutta joka tapauksessa ajatus on se, että lisää säävarmaa tuotantoa saataisiin käyttöön tai käyttöikää pidennettyä erityisesti niille talvi-kuukausille, jolloin ei ole tuulta ja on kylmää ja pakkasjakso kestää pitkään, jotta voidaan huolehtia ennen kaikkea siitä, että sähköä riittää, mutta myös vakauttaa hintakehitystä näiden kuukausien aikana. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää minuutin puheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

15.05 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ajattelin nostaa kolme asiaa näistä erinomaisista puheenvuoroista, mitä täällä on kuultu. Tietenkin on hienoa, että nämä energia- ja ilmastoasiat kiinnostavat meitä kansanedustajia, koska niitten tuleekin olla kiinnostavia.

Kolme juttua: Ensinnäkin Mehtälälle, että huoltovarmuus olisi täysin unohdettu tässä strategiassa. Puhdas energiahän on kotimaista ja huoltovarmaa energiaa. Eli sitä ei todellakaan ole unohdettu, vaan itse asiassa se on ihan keskiössä tässä strategiassa.

Sitten Kumpula-Natrille sanoisin, kun viittasitte siihen, että meillä tässä strategiassa mihinkään näihin teknisiin hiilineluihin ei olisi investoitu eikä mitään tapahtuisi vaan on tulpattu tai jotain senttyypistä kannustavaa palautetta, niin näitä teknisiin hiilineluihin liittyviä hankkeita on noin 50 tällä hetkellä ja hallitus käyttää 90 miljoonaa euroa bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon.

Nämä pari asiaa ajattelin nostaa tässä kohtaa, mutta palaan vielä asiaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kangas.

15.06 Antti Kangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmasto on meille kaikille tärkeä asia, mutta ilmastopolitiikka Suomessa on mennyt väärään suuntaan, kun sitä on pakotettu. Tässä taloustilanteessa tilanne on johtanut siihen, että nämä investoinnit eivät ole lähteneet toivotulla tavalla käyntiin ja nyt meillä on energiapulaa. Ilman Aurora Linea Ruotsista me oltaisiin ihan todellisessa energiapulassa. Energiansiirtoverkkoyhtiö Fingrid ja muutamat muutkin asiantuntijat ovat arvioineet, että mikäli CHP-voimaloita puretaan vielä, niin me olemme todellisessa tehopolutilanteessa. Nyt pitäisi kaikkien energia-yhtiöitten ottaa lusikka kauniiseen käteen ja todeta, että tämä puhdas siirtymä ei etene niin nopeasti kuin on toivottu ja niitä investointeja ei tule niin paljon, että tästä CHP-voimasta tulisi luopua näin nopeassa aikataulussa. Me tarvitaan kotimaista haketta, me tarvitaan kotimaista turvetta, niin että me voidaan selättää nämä edelleenkin Suomen ilmastossa olevat pakkasjaksot.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kumpula-Natri.

15.07 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tärkeää energia- ja ilmastostrategiassa ja selonteossa niistä molemmista puhua, millä pääsemme päästöjen vähenemään liikenteessä, ja on outoa lukea, että tässä selonteossa ei ole tehty kustannusarviota vaihtoehtoisille poluille, joilla päästäisiin siihen, että mikä on kustannusvaikuttavuusvertailu eri toimenpiteiden kesken kokonaisuudessa, jolla me täyttäisimme oman osuutemme päästövähennästä ja samalla saisimme meille kaivattua kasvua, työpaikkoja ja investointeja.

Ehkä konkreettisemmin joudun tämän minuuttini käyttämään siihen, mitä te sanotte viime päivien uutisista, kun meillä otsikot huutavat perään, että Suomen hallitus uhkaa keskeyttää yli sata isoa aurinkovoimalahanketta. Me tiedämme, että sinne alueidenkäyttölain puolelle tuli esitys kaavamaisesta 50 hehtaarin maksimikatosta, ja noilla syrjäseuduilla,

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

joilla esimerkiksi vanhoja turvemaita voitaisiin käyttää hyödyksi aurinkovoimaan, tämä on liian alhainen raja, samanlainen kuin hihasta vedetty tuulivoimalarajoitus, josta sanottiin, että monen hankkeen kannattavuus heikkenee. Eli Suomeen ei saa tehdä investointeja. Mitä vastaatte?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

15.09 Timo Mehtälä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tässä energiapolitiisessa keskustelussa pitää muistaa se, että meillä nimenomaan suomalainen energiantuotanto voisi kasvaa ja kehittyä. Turpeen osaltahan me voimme vain ihmetellä sitä, miten heikosti vaalilupaukset on tässä lunastettu.

Mutta tuohon biokaasuun vielä: Ihan totta puhuen hallituksen toimesta on talousvaliokunnassa tehty neljä eri päätöstä, joilla on heikennetty maatilataseisten biokaasulaitosten toimintamahdollisuuksia todentamisvaatimuksesta lähtien. Sitten tämä jakeluvaiheessa biokaasun, biometaanin, määrän vähentäminen, kun vety tulee tilalle, oli toinen tässä, mitä muistissa on. Me tiedämme, miten valtava potentiaali on biokaasussa meillä tässä maassa. Tällä hetkellähan puolet biometaanista tuodaan ulkomailta, ja Tanska on suurin tuontimaa ja sitten on Ruotsi. Ministeriltä kysyisinkin tätä asiaa: miksi näin, miksi meidän pitää suosia ulkomaista kotimaisen sijaan tässä tilanteessa? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

15.10 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energia on koko yhteiskunnan perusta ja äärimmäisen tärkeä kysymys, ja ilmastonmuutos puolestaan eksistentiaalinen kysymys tällä hetkellä. Puhutaan siis todella tärkeästä asiakirjasta, ja poimin sieltä tällaisen lauseen: ”tavoitteisiin pyritään mahdollisimman kustannustehokkaalla, vaikuttavalla ja teknistaloudellisesti kestäväällä tavalla”. Tämä hämmentää minua sen takia, että minusta tässä ei pyritä niihin tavoitteisiin, ja kun täällä on todella paljon kustannustehottomia toimia, huonosti vaikuttavia ja teknistaloudellisesti kyseenalaisia, paljon epävarmuuksia, niin olisin kysynyt: Mitä tämä lause ministerille tarkoittaa, ja arvioidaanko tätä? Vai onko eduskunnan tehtävä arvioida tätä selontekoa suhteessa näihin lupauksiin?

Yhteen tavoitteeseen, piippujen tulppaamiseen, palaan vielä. Puhutaan siis siitä, että hallituksen tavoite olisi, että yhdeksän vuoden päästä ei olisi teollisia hiilioksidipäästölähteitä enää. On 90 miljoonan investointitukia, vähän sekavaa heittelyä, että onko se nyt hiilensidontaa vai hyödyntämistä vai mitä se on, ja näin. Haluaisin kuulla, miten tämä temppu tehdään, kun se on tässä luvattu tehdä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

15.11 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ilmastokriisiä ei saada hillittyä, on aivan turha miettiä ihmisten hyvinvoinnin parantamista tai ihmisoikeuksien toteutumista, saati sitten yritysten kilpailukykyä ja Suomen talouden menestymistä. Siksi ekologinen kriisi on edelleen politiikan tärkeimpiä ja myös kiireellisimpiä kysymyksiä, ja siksi riittävät ilmastotoimet ovat sekä pakollisia että oikein. Eivätkä ihmiset ole tyhmiä: enemmistö suomalaisista haluaa, että me pidämme kiinni ilmastolain tavoitteista ja pyrimme saavuttamaan ne, myös kaikki tulevaisuuttaan ajattelevat yritykset ovat sitoutuneet il-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

mastotyöhön. On siis laajasti Suomen etu, että ilmastotavoitteiden eteen tehdään riittävät toimet, mutta nyt ongelma vain on se, että hallitus ei toimi. Eli haluan kysyä vielä ympäristöministeriltä: onko kokoomus luovuttanut ilmastolain tavoitteen suhteen ja toimii näin tietoisesti lakia vastaan, vai oletteko kantamassa oman vastuunne ja aiotte tehdä riittävät päätökset, jotta tämä tavoite toteutuu?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

15.12 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että Suomella on monipuolinen energiantuotantopaletti, koska se varmistaa, että tuotantokapasiteettimme joustaa vaihtelevissa tilanteissa. Tyynellä säällä tuulivoiman tuotanto laskee ja kylmällä säällä sähkön kysyntä kasvaa, aivan kuten nyt tänä talvena. Samalla torjumme yhtä aikamme suurimmista haasteista eli ilmastomuutosta. Yhdessä uusiutuvien energialähteiden kanssa ydinvoimalla on tässä tärkeä rooli. Hallituksen tavoite houkutella Suomeen uusi perinteisen ydinvoimalaitoksen investointipäätös vahvistaa pitkän tähtäimen edellytyksiä vakaalle sähköntuotannolle. Haluan kysyä ministeriltä: millaisella aikataululla hallitus luulee, että tämä ydinvoimalahanke voi edistyä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

15.13 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sähkön tarve kasvaa jatkuvasti: liikenne sähköistyy, ja välimatkat ovat pitkiä, pakkasen paukkuu, ja lämmitykseen kuluu sähköä. Viime viikkoina monessa kotitaloudessa sähkön hinta on noussut kipurajalle ja sen yli. Tarvitsemme eri teollisuudenaloja, joissa käytetään paljon sähköä, ja myös paljon sähköä kuluttavia datakeskuksia on tulossa. Ei kuitenkaan voi olla niin, että kotitaloudet joutuvat maksumiehiksi. Ei voi olla niin, että kotitalouksien harteille tulevat kalliit sähkölaskut. Kysyisinkin ministeriltä: Miten kohtuuhintainen sähkö varmistetaan niin kotitalouksille kuin yrityksille? Voisitteko vielä kertoa, miten sähköntuotantoa aiotaan vahvistaa, ja myös siitä aikataulusta tarkemmin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.14 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan se aika hieno saavutus Suomelta, että ydinvoimasähkön tuotanto, vesivoimasähkön tuotanto ja tuulivoimasähkön tuotanto olivat viime vuonna 83 prosenttia koko tuotannosta. Kun tähän lisätään biomassa 11 prosenttia, niin päästään 94:ään. Eihän meillä nyt hirveän paljon ole tässä suhteessa häpeämistä.

On yksi ongelma, mikä tästä lisääntyneestä tuulivoimasta on tullut. Tuulivoimahan on lisääntynyt seitsemänkertaiseksi, jos ajatellaan 10 vuoden periodia mitattuna gigawattitunnilla, ja sitten tämä kuuluisa CHP-tuotanto, mihin edustaja Kangas viittasi, on samaa vauhtia mennyt alas. Eli siitä on tullut ongelma niin, että meidän on pakko saada jostain säätövoimaa. Sitä voidaan nopeasti toteuttaa kaasulla, dieselillä tai sitten näillä pumppuvoimalaitoksilla. Valitettavasti Kemijärven valtuusto itsemääräämisoikeuttaan käyttäen hylkäsi nämä pumppuvoimalaitokset. Sitä en tiedä, mitä voidaan tehdä, mutta ne olisivat erittäin tärkeitä ja paljon järkevämpiä kuin käyttää kaasua tai dieseliä.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

15.16 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metsien hiilinielut on ollut kuuma puheenaihe jo pitkään. Suomelle on elintärkeää metsien maana, että tutkimustieto hiilinielusta on totuudenmukaista. Ristiriitaista tietoa kuitenkin on tällä hetkellä tästä hyvin paljon.

Turpeen alasajo pitää pysäyttää heti. On kysymys huoltovarmuudesta niin lämmön tuottamisen kuin kasvu- ja kuiviketurpeenkin saatavuuden kohdalla, kuten edustaja Kangas perussuomalaisen ryhmäpuheessa otti vahvasti esille. Eläintilat ovat hädissään, koska turvekuivikkeelle ei näy hyvää vaihtoehtoa. Onhan kysymys eläinten hyvinvoinnista, kun puhutaan kuiviketurpeesta. Ei liioin kasvuturpeelle löydy hyvää korvaavaa tuotetta. Suomen päästöt ovat minimaaliset saastuttajavaltioihin nähden. Me Suomessa teemme toimia ilmaston ja ympäristön hyväksi ja olemme niitä tehneet, ja se on aivan oikein ja tarpeellista, mutta tässäkin pitää olla järki mukana, ettei aja itseään seinään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

15.17 Matias Mäkynen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi haluan kiittää hallitusta siitä, että monessa energiapolitiikan asiassa on yhteinen ja pitkäjänteinen linja. Esimerkiksi liikenteen päästökaupan edistäminen tai sähkömarkkinan kehittäminen on tapahtunut yhteisymmärryksessä. Ikävä kyllä muuten tämä strategia ei tue tämmöistä pitkäjänteistä ja ennakoitavaa päätöksentekoa — talousvaliokunnan saamissa lausunnoissa strategia jopa tyrmätään. Yhteenvedona voi todeta, että hallitus ei edes yritä hahmottaa askeleita, joilla Suomi saavuttaa ilmastolain tavoitteen vuonna 2035. Keinoja on liian vähän, ja vähätkin keinot ovat alirahoitettuja.

Ilmaston lisäksi tämä on haitallista Suomen taloudelle. Esimerkkinä voidaan mainita, että Suomessa poltetaan jopa viisi miljoonaa kiintokuutiota kuitupuuta energiaksi sen sijaan, että se jalostettaisiin metsäteollisuudessa. Siirtämällä tämä puuvirta metsäteollisuuden voitaisiin hakkuita laskea saman verran ja metsäteollisuuden puunkäyttö säilyisi ennallaan ja puun hintapaine hellittäisi. Markku Ollikaisen johtaman tutkimusryhmän mukaan hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen ja sen eteen tehtävät investoinnit johtaisivat vahvempaan kasvuun ja jopa kaksi miljardia euroa pienempään julkisen talouden alijäämään. [Puhemies koputtaa] Mitä hallitus aikoo tehdä siirtääkseen puunkäyttöä poltosta teollisuuteen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

15.18 Hilkka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talousvaliokunnassa totta tosiaan vuosi sitten tehtiin neljä eri sääntelyä, joilla selvästi hankaloitettiin biokaasun investointeja, joten toivon, että ministeri ottaa ne uudelleen tarkasteluun ja katsoo, olisiko siellä sääntelymaailmassa jotain sellaista, mitä pystyisi helpottamaan niin, että näitä investointeja tulisi.

Energiapolitiikkaa tulisi totta tosiaan johtaa pitkäjänteisesti. Se tuli näkyväksi muun muassa vuonna 2022 energiakriisin myötä. Vähän aikaisemmin, 2016, tässä samassa strategiassa me muun muassa johdimme Suomea voimakkaasti omavaraisempaan suuntaan energiatuotannossa: tuontiöljy puolitettiin, tuli kivihiihkielto, uusiutuvaa energiaa lisättiin

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

rajusti. Energiaomavaraisuuden ja turvallisuuden tulisi olla energiapolitiikkamme ydin nytkin, ja osaltaan tämä strategia vastaa siihen, mutta toivon, että tässä myös petrattaisiin. Tarvitsemme vakaan, ennakoitavan ja pitkäjänteisen investointiympäristön, ja esimerkiksi sähkön kantaverkoista huolehtiminen olisi nyt erittäin kriittistä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.19 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme siinä mielessä ilmastopolitiikassa hyvässä asemassa, että me tiedämme kaikki ne keinot, mitä meidän pitäisi tehdä, jotta olemme hiilineutraali. Me vain olemme odottaneet näiden toimien tuomista tänne eduskuntaan jo kolme vuotta. Te lupasitte tuoda ne osana tätä energia- ja ilmastostrategiaa, ja nyt kun paperi on meillä tässä, te sanotte erityisesti näiden maankäyttösektorin toimien suhteen, että tarvitaan lisää tietoa — tarvitaan lisää tietoa, vaikka kaikille tulisi olla selvä tässä vaiheessa, että jokainen toimi, joka lisää maankäyttösektorin hiilinieluja, täytyy toteuttaa mahdollisimman pian. Oli meidän maankäyttösektori sitten pieni päästö tai pieni nielu, tärkeintä on lisätä hiilinieluja. Hyvä hallitus, laskelmat tarkentuvat, mutta se ei ole oikea syy nyt pysähtyä. Tämä energia- ja ilmastostrategia ei ota huomioon ilmastokriisin kiireellisyyttä. Haluankin kysyä ministeri Multalalta: onko hallitus tiputtanut hanskat täysin näiden maankäyttösektorin ilmastotoimien suhteen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohikoski.

15.21 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategia ei tuo mitään uutta nykyisen ilmastopolitiikan keskeisimpien ongelmien ratkaisemiseksi. Tärkeimmät ilmastopoliittiset toimet, kuten taloudelliset ohjauskeinot esimerkiksi kestävään metsänhoitoon kannustamiseksi, loistavat poissaolollaan. Missä ovat uudet toimet, missä riittävät toimet? Hallitus ei edes yritä näyttäytyä ilmastopoliittisesti uskottavana. Sen sijaan näytätte siltä, että laskette EU-maiden kollektiivisen epäonnistumisen varaan.

Hakkuiden hillitseminen on tutkitusti vaikuttavin ja varmin keino kasvattaa Suomen hiilinieluja, mutta hallitus on kannustanut entistä suurempiin hakkuisiin. Hallitus on päättänyt olla linjaamatta uusista veromuutoksista, joilla voitaisiin parantaa verotuksen ympäristöohjaavuutta. Sen sijaan olette keventäneet fossiilitalouden verotusta sadoilla miljoonilla.

Ihmisten ja planeetan hyvinvoinnin turvaamiseksi ilmasto- ja ympäristöpolitiikka tulisi asettaa politiikanteon keskiöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

15.22 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Ärade fru talman! Finland har alla förutsättningar att vara en föregångare då det gäller grön omställning och just då det gäller klimat- och energistrategin, och vi tar fram den. Vi har alla möjligheter att föra fram den kunskap som vi har i många av våra företag i Finland, och där är det också viktigt att utbildningssidan går hand i hand med det här.

Elikkä vihreä siirtymä on todella suuri mahdollisuus meille, mutta siinä on myös ensisijaisen tärkeää, että tutkimus, innovaatio ja kehittäminen menevät käsi kädessä siinä ja osaa-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

mistaso myös menee käsi kädessä tämän kanssa. Tuulivoimalla on ensisijainen merkitys tässä suhteessa, ja esimerkiksi Korsnäsissä suunnitellaan parhaillaan merituulivoimapuistoja, ja siitä voidaan sitten tehdä vetyä ja siitä taas polttoainetta, ja tämä säätövoimahan on ensisijaisen tärkeä.

Ärade fru talman! Det är jätteviktigt att vi fortsätter att göra ett grönare Finland med våga-
de satsningar.

On todella hieno mahdollisuus olla edelläkävijä myös Euroopassa koskien vihreää siirtymää. Tiedän, että meidän ministeriö on kanssa todella urheilukeskeinen ja tykkää urheilusta, ja siinä tarvitaan energiaa, ja mainiota, että meille tuli just mitali olympialaisissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

15.23 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Vasemmalta laidalta on kuultu useammasta suunnasta nyt tätä hakkuiden rajoittamista reseptinä tähän hiilinielujen vahvistamiseen, mutta minä otan kyllä ihan erilaisen näkökulman siihen. Hyvä metsienhoito on se, jolla me voidaan tosiasiasa meidän metsien kasvua ja sitä kautta hiilinieluja parantaa. Se nykyinen 103 miljoonan kuutiometrin kasvu — oikeilla toimenpiteillä uskon, että sinne 110 miljoonaan kuutiometriin voidaan päästä. Enemmän nuorten metsien hoitoa, uudistusaloilla käytetään jalostettua taimiainesta, turvemaiden tuhkalannoitus, kivennäismaiden kasvatuslannoitukset: nämä ovat niitä asioita, millä aidosti saadaan tehtyä hyvää sinne luontoon ja ympäristöön, ja näitä toimia tarvitaan lisää. Tosiasiasa näihin toimiin on myös hallitus jo osin puoliväliriihessä rahaa osoittanut.

Eli sillä 73 miljoonalla kuutiometrillä, mitä tänä päivänä hakataan, me ollaan edelleen kestävällä tasolla, mutta näitten hiilinielujen vahvistamiseksi tehdään toimia metsien kasvun turvaamiseksi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

15.24 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset lähtevät energia- ja ilmastopolitiikassaan yhdestä perusperiaatteesta: Suomen etu ja huoltovarmuus aina ensin. Me haluamme vähentää totta kai päästöjä, mutta emme romutaa suomalaisten ostovoimaa, teollisuutta tai etenkin kotimaista ruuantuotantoa vihreän ideologian nimissä.

Suomen sähköntuotanto on jo nyt lähes kokonaan puhdasta. Siksi ongelma eivät olekaan sähköntuotannon päästöt vaan se, onko sähköä saatavilla silloin, kun sitä tarvitaan, myös pakkasilla ja tyynellä säällä. [Anne Kalmari: Miten meni noin omasta mielestä?] Kuten tänä talvena olemme nähneet, sääriippuvainen tuotanto ei ole ratkaisu. Tarvitsemme lisää säävarmaa perus- ja säätövoimaa. Siksi ydinvoiman, mukaan lukien pienydinvoima, kehittäminen on täysin välttämätöntä.

Sinivalkoinen siirtymä tarkoittaa sitä, että me teemme tämän siirtymän suomalaisille järkevällä tavalla, ei Brysselin ehdoilla vaan Suomen arktiset olosuhteet huomioiden. Turve on kotimainen, kriisitilanteissa korvaamaton energianlähde. Miten, hyvä ministeri, edistätte turpeen hyödyntämisen tulevaisuutta Suomessa?

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

15.26 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me tarvitsemme kokonaisvaltaisia investointeja, osaamista ja kestäväää kasvua edistävää politiikkaa, jossa myös teollisuuspolitiikalla edistetään vihreää siirtymää, joka luo työpaikkoja ja kasvua ja tekee myös siirtymästä oikeudenmukaisemman. Siksi hieman ihmettelen sitä, että tässä strategiassa näkemys teollisuuspolitiikasta on kuitenkin verrattain kapea, jos huomioidaan, että esimerkiksi kansainvälisesti teollisuuspolitiikkaan kuuluvat myös t&k-osaaminen ja alue-, ilmasto- ja datapolitiikka. Hieman mietin sitä, eikö näin tulisi olla myös meillä täällä Suomessa.

Huomiota on myös kiinnitettävä nimenomaan osaamisen ja koulutuksen rooliin. Tässä strategiassa ei juuri puhuta suomalaisten osaamis- ja koulutustasosta tai kotimaisen työvoiman saatavuudesta. Korkeakouluista löytyy hyvin niukat kirjaukset, ja yliopistoja ei mainittane lainkaan. On vähän vaikea ymmärtää, millä tämä selittyy. Osaisiko ministeri vastata tähän?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.27 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomuslainen ympäristöministeri Kai Mykkänen totesi syksyllä 23, että polttoturpeen käyttö loppuu viimeistään vuonna 2030. Nykyinen ministeri on todennut samaa ja vuonna 2019 Mykkäsen kanssa kritisoi edellistä hallitusta turpeen verotuesta. Täällä on tuotu jo esille, että perussuomalaiset lupasivat viime eduskuntavaaleissa keskeyttää päästökaupan, julistaa turpeen uusiutuvaksi ja poistaa siltä energiaveron. Näistä yksikään ei tullut hallitusohjelmaan.

Edellisellä hallituskaudella Huoltovarmuuskeskus perusti polttoturpeen varmuusvaraston, jota oli tavoitteena ylläpitää vähintään vuoteen 2028 saakka. Tästä ei ole mitään konkreettisia kirjauksia tässä energia- ja ilmasto-ohjelmassa.

Koska hallitus ei ole turvetuotantoa edistänyt, niin nyt on kansalaisaloite, jonka kaikki varmaan tietävät, jossa esitetään turpeen määrittelemistä uusiutuvaksi sekä poistamista päästökaupan piiristä. Toivottavasti mahdollisimman moni allekirjoittaa sen, että se tulee tänne käsittelyyn, niin että saadaan lopultakin jonkinlainen tolkkua siihen, mikä hallituksen turvelinjaus sitten on. [Juha Mäenpää: Kuka esti sen käsittelyn viime kaudella? Se oli kepu!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

15.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos hallituksen energia- ja ilmastostrategia pitäisi jotenkin havainnollistaa, niin kuvaisin sitä valkoiseksi lipuksi — valkoiseksi lipuksi, jonka hallitus nostaa antautumisen merkinä, kun se selvästi on päättänyt luovuttaa hiilineutraaliustavoitteen suhteen. Enkä yhtään ujostele sanoa, että hiilineutraalius on haastava tavoite, enkä mitenkään sitäkään kainostele sanoa, että se vaatisi isoja ja osittain vaikeitakin toimenpiteitä. Minulla olisi jopa ymmärrystä sille, jos tämä hallitus ensin kaikkensa antaen yrittäisi tosissaan tehdä voitavansa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi ja sitten siellä loppusuoralla todettaisiin, että vähän jäisi vajaaksi, mutta kun te ette edes yrittä. Tällä hallituksen politiikalla kuilua Suomen hiilineutraaliusta-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

voitteen ja toteutuvan päästömäärän välillä on 34 miljoonaa tonnia. Se on hurja määrä, ja se osoittaa, että te hallituksessa olette luovuttaneet.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

15.29 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Energiapolitiikan tärkein tehtävä on varmistaa, että Suomessa sähköä riittää aina — kaikissa sääolosuhteissa ja kaikissa tilanteissa. Hallitus on tehnyt oikeita toimia energiapolitiikan edellytysten vahvistamiseksi muun muassa sujuvoittamalla luvitusta sekä ostamalla Fingridin osakkeita, joilla varmistetaan, että kantaverkko pysyy kotimaisessa omistuksessa. Tämä on tärkeää Suomen kilpailukyvyyn ja huoltovarmuudenkin kannalta.

Suomeen on tulossa ja on tullut merkittäviä puhtaan siirtymän investointeja — vaikka täällä vähän toista sanotaan — ja niiden toteutuminen edellyttää toimitusvarmaa ja kohtuuhintaista sähköä. Siksi energijärjestelmämme on oltava monipuolinen. Tuuli- ja aurinkovoima ovat tärkeä osa kokonaisuutta, mutta niiden rinnalle tarvitaan ydinvoimaa, vesivoimaa, energiavarastoja ja muuta säästä riippumatonta tuotantoa, kuten turvetta, [Puhemies koputtaa] joka turvaa sähkön riittävyyden myös vaikeissa olosuhteissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

15.31 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Energia- ja ilmastopolitiikka on ennen kaikkea turvallisuuskysymys. Suomi ei saa olla tilanteessa, jossa sähkö loppuu pakkasella tai hinta karkaa tavallisten ihmisten ulottumattomiin. Sota Ukrainassa on osoittanut, että omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat välttämättömyys.

Tuulivoimaa rakennetaan nyt ennätystahtia, mutta se on sääriippuvaista. Siksi tarvitsemme lisää ydinvoimaa turvaamaan perus- ja säästövoiman. Samalla meidän on säilytettävä turve varavoimana. Se on kotimainen ja varastoitava polttoaine myös poikkeusoloihin. Hiilineutraalisuustavoitteet eivät saa romuttaa teollisuuden kilpailukykyä, maataloutta tai suomalaisten ostovoimaa. Ilmastopolitiikan on oltava realistista ja Suomen etua palvelevaa.

Arvoisa puhemies! Sähkön on oltava kohtuuhintaista ja kotimainen tuotanto turvattava. Se on todellista maalaisjärkeä energiapolitiikassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

15.32 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä sähkönkäyttö on Suomessa pysynyt 20 vuotta käytännöllisesti katsoen samalla tasolla. Vuodesta 2007 lähtien me ollaan pysytty samalla tasolla sähkön kokonaiskäytön osalta, noin 85 terawattituntia vuodessa. Tämä on ollut yksi kuva siitä. Ehkä se kertoo meidän taloudestakin aika paljon, että me ollaan pysytty tällä tasolla. Metsäteollisuuden sähkönkäyttö on tippunut, ja kotitalouksien ja muiden käyttö on vähän kasvanut, mutta aika lailla aneemista on ollut.

Energian ratkaisuihin monipuolisuus, puhtaus, edullisuus, ennustettavuus sekä toimitus- ja huoltovarmuus ovat tärkeitä kriteereitä, ja niihin tässä pitäisi puuttua. Nyt kun sääriippuvuus on tässä kasvanut, niin kysyisinkin ministeriltä: Kun me tarvitsemme paljon säästövoimaa ja vahvempia verkkoja, niin mitä toimenpiteitä tehdään nimenomaan näitten

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

kahden asian osalta? Tämän säätövoiman merkitys kasvaa lisää joka päivä, mitä enempi me ollaan sääriippuvaisia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

15.33 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Laskentamallit vaihtelevat jokaisessa Euroopan maassa. Jokainen yrittää optimoida sellaisen laskentamallin, mikä olisi maalle edullista. Meillä tämä laskenta on ideologista ja perustuu siihen, että puun käyttö vähenisi mahdollisimman paljon. Laskentatavan muutoksien nieluvähenemä on 32,1 miljoonaa tonnia.

Kun kävimme Romaniassa valiokuntamatkalla, kysyin, miten he ovat taklanneet turvelpeltojen ongelman, mikä meillä yksin on yhdeksän miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia — siellä paljon isompi luku, koska siellä on mustan mullan maat. He totesivat, että me päätimme, että emme laske niitä. Romania onkin tällä hetkellä ainoa maa, mistä voisi noita nieluja ostaa. Onko siinä mitään järkeä, että meille on yhteinen nielukauppa tulossa, jos jokin maa tekee mallinsa juuri niin kuin haluaa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Partanen.

15.34 Karoliina Partanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille hyvästä työstä. On hienoa, että vihreän siirtymän investointeja valmistui viime vuonna yli kahdeksalla miljardilla eurolla ja uusia hankkeita tuli vireille melkein 25 miljardilla eurolla. Tämä on ehdottomasti oikea suunta.

Sähkön hinta on puhututtanut viime aikoina paljon, ja pörssisähkön hinta on ollut korkealla. Kyse on ihmisten arjen kustannuksista, ja siksi se toki meitä puhututtaa. Siksi onkin tärkeää, että säävarman ydinenergian käytön lisääminen etenee. Ydinenergiainsäädännön laajan uudistuksen valmistelu on käsittääkseni loppuvaiheessa, ja se on tarkoitus antaa eduskunnalle pian. Suomeen onkin suunnitteilla useita pienydinvoimaloita.

Ministeri Multala, kun sähkön hinta nyt puhututtaa, niin kysyn: eihän hallitus valmistelee sellaista sähkön kriisiajan hintakattoa, jonka näimme neljä vuotta sitten ja joka johti siihen, että esimerkiksi Nalle Wahlroos sai tukea sähkölaskuihinsa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

15.35 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt kyllä vety- ja datakeskuspuhe pitää laittaa jäähyille, jos ei sähkö meinaa nytkään riittää. Me Suomen kansalaiset asumme saarella Venäjän kainalossa. Entä jos tulee kriisi? Naton korkeimman johdon viesti puolustusvaliokuntaan korosti, että sotilaallisen varautumisen rinnalla on yhtä tärkeää varautua energian osalta. Kriisin kohdatessa energiariippuvuutemme aiheuttaisi ongelmia. Turpeessa on tähän ratkaisu, sillä se on ainoa kotimainen huoltovarma, säävarma ja helposti varastoitava energiamuoto.

Hallitusohjelmassa on liitteenä muistio, jossa todetaan, että polttoturpeen käyttö yhdistetyssä lämmön- ja sähköntuotannossa olisi energian riittävyyden varmistamiseksi turvattava tulevilla hallituskaudella. Tätä myös Fingrid on vaatinut. Polttoturpeen toimitus ja huoltovarmuus voidaan turvata ainoastaan siten, että se on normaalioloissa kilpailukykyinen energiatuotannon polttoaineena. Käytännössä kilpailukykyyn varmistaminen tarkoittaa

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

energiakustannusten päästöoikeuden tai valmisteveron kompensointia. Arvoisa ministeri, kysyn: milloin nämä verot poistetaan, ja milloin helpottuvat soiden luvitukset?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.37 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kollegat ovat käyttäneet täällä hyviä puheenvuoroja suurista linjoista. Otan esille hyvin konkreettisen ja tietyllä tavalla pienen asian, mutta sille hallitus ymmärtääkseni voi tehdä välittömästi jotakin.

Olen Turku Energian hallituksen varapuheenjohtaja, ja meillä oli tuossa kuukausi sitten yhteinen tapaaminen Fingridin edustajien kanssa, enkä nyt tässä paljasta mitään sellaista yrityssalaisuuksiin liittyvää, vaan sellaisen julkisen tiedon, joka siinä keskustelussa tuli esille, että kun puhutaan kantaverkon vahvistamisesta ja siihen liittyvistä erittäin pitkistä luvitusprosesseista, niin ei mitään arvostelua esitetty esimerkiksi siihen, että yva-prosessivaiheeseen kuluu paljon aikaa, koska pidettiin äärimmäisen tärkeänä, että se tehdään huolella. Mutta asioiden käsittely työ- ja elinkeinoministeriössä vie käsittämättömän pitkän ajan, ja siihen kerrottiin konkreettinen syy: aivan liian vähäinen resurssi; aikanaan yksi virkamies, nyt kuulemma kaksi. Eli tässä yhden virkamiehen lisäyksellä voitaisiin kuulemani tiedon mukaan saada yksi vuosi tästä seitsemän, kahdeksan vuoden prosessista pois, ja sen hallitus voisi tehdä vaikka heti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.38 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on todella hiilineutraali maa, ihan oikeasti, jos olemme rehellisiä. Ensinnäkin meidän päästöluvut on laskettu aivan väärin. Arvoisa ministeri, teillä on nyt valta ja voima oikaista ne. Siellä on meille 15 miljoonaa tonnia joko liian pieniä nieluja tai sitten liian suuria päästöjä. Ne ovat laskentavirheitä, ihan tietoisesti tehty, ympäristöministeriön virkamiestyönä tehty.

Toinen on sitten tämä... Meillä tällä hetkellä on ihan varmasti tiedossa tämä — tarkistan, että se on oikein: Luonnonvarakeskus tekee laskelmat Yasso-ohjelmalla. Siinä on vähän kohtalonyhteys, kun aikoinaan oli huoltoaseman baareissa pajatsot, joita sanottiin jassoiksi. Nekin olivat luotettavampia luvunantajia kuin tämä teidän ohjelma, Luonnonvarakeskuksen ohjelma. Siellä on 40 prosentin virheitä. Kun pikkusen laskentaperusteita muutetaan, niin 40 prosentin virhe. Kuten edustaja Kalmari äsken todisti, 32 miljoonaa tonnia meillä on aivan älyttömän väärät päästöt.

Ja viimeisenä, kuten kokoomuslainen edustaja tuolta takarivistä äsken todisti, me pysymme lisäämään metsien hiilinielua parikymmentä miljoonaa mottia ihan helposti, kun teemme sen. Jos vain annatte hieman rahaa ja sitten ennen kaikkea tehdään niitä toimenpiteitä, mitä metsissä vaaditaan, niin me olemme hiilineutraaleja ja voimme myydä päästöoikeuksia. Te voitte vapaasti minulle nauraa, minua se ei enää säikytä, mutta pysykää totuudessa kuitenkin. Se on ministerin valan veroinen homma se.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

15.39 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huippututkijoiden mukaan maapallo on siirtymässä aikaan, jossa ilmasto ei enää tue ihmiskunnan selviytymistä.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Ilmastokriisin torjumisella on kiire, mutta hallitus on yli kolme vuotta vetkutellut toimien kanssa, ja nyt te annatte eduskunnalle energia- ja ilmastostrategian, joka on toimenpiteiden osalta täysin riittämätön. Te jarrutate uusiutuvien energiahankkeiden etenemistä ja te kieltädytte hakkuiden maltillisesta rajoittamisesta. Edes tässä vaikeassa taloustilanteessa teille eivät kelpaa kustannustehokkaat ilmastotoimet tai toimet, joilla voitaisiin vahvistaa taloutta, kuten teollisen puunpolton verotukien poisto tai maankäytön muutosmaksu.

Arvoisa puhemies! Vaihtoehtoja on. Vihreät on koonnut paketin, joka osoittaa, että Suomesta on edelleen täysin mahdollista tehdä hiilineutraali. Keinot ovat siis olemassa, ja kysynkin ympäristöministeriltä, miksi te ette niihin tartu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

15.40 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitän myös ministeri Multalaa erinomaisesta työstä ja tämän asiakirjan hyvästä valmistelusta ja esittelystä.

Hyvin hoidettu metsä on parasta ilmastotyötä. Tämä on lähtökohtatilanne ainakin minulla.

Ydinvoiman tarve on tällä hetkellä suuri. Tunnistan, että sen olisi pitänyt olla jo eilettäin, mutta minkälaisella aikataululla nyt nämä meidän ydinvoimahankkeet etenevät tässä maassa? Toinen iso asia on tämä säätövoima. Millä aikataululla ne hankkeet etenevät Suomessa? Oikeastaan kolmas, semmoinen huoltovarmuuskysymys, joka on tullut tässä jo muutaman kerran esille, liittyy tähän turpeeseen: Eli miten me voidaan tehostaa turpeen käyttöä huoltovarmuuskysymyksessä? — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

15.41 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy sanoa, että hallituksen energiapolitiikka on kyllä kirjaimellisesti tuuliajolla. Sitä ei nyt oikeasti johda kukaan.

Te ajatte aika kritiikittömästi nyt tätä vihreätä siirtymää, lisää sääriippuvaista energiantuotantoa ja niitä kuuluisia datakeskuksia. Näille käytännössä ulkomaisten yritysten ja rahastojen omistuksessa oleville yrityksille te annatte kyllä auliit tuet, ja maksajina on valitettavasti ihan tavallinen kansa omissa sähkölaskuissaan, ja nyt vielä tehomaksu päälle, tai maanomistajat, joiden metsät silvotaan ilmaiseksi siirtolinjojen alle. Huoltovarmuus ja säätövoima ovat valitettavasti vain hurskaita puheita, turpeen aseman parantamiseksi ei ole tehty yhtään mitään, ydinvoimaa on pitkällä tuolla tulevaisuudessa suunnittelupöydällä, ja kemijärveläiset kertoivat, mitä mieltä ovat pumppuvoimasta — ei niitä voittoja Fortumille ja etelän kaupungeille enää niin vain tulla vuolemaan lappilaisten luonnosta.

Kaiken tämän jälkeenkin se 2035-ilmastotavoite on käytännössä karannut. Pitäisikö nyt tunnustaa tosiasiat ja asettaa energiapolitiikan ytimeen suomalainen ihminen kansainvälisten pörssiyritysten sijaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

15.43 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen hyvinvointi lepää vahvan teollisuuden varassa. Erityisesti metsäteollisuus on monen

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

alueen elinehto. Metsät ovat Suomen talouden perusta, Suomi on Euroopan metsäisin maa ja Etelä-Savo Suomen metsäisin maakunta.

Hakkuumäärien merkittävistä vähennyksistä on käyty paljon keskustelua, ja on syytä tiedostaa, että niiden vaikutukset heijastuvat suoraan teolliseen puunkäyttöön, työpaikkoihin ja kansantalouteen eri puolilla maata. Energiaratkaisujen ei pidä ohjata jalostuskelpoista puuta poltettavaksi vaan turvata teollisuuden raaka-aineet ja vientitulot.

Ilmastotoimet eivät saa kurittaa sinivalkoisen Suomen elinvoimaa, ruoantuotantoa eivätkä vaarantaa kotimaista työtä, yrittämistä ja alueiden elinvoimaa. Päätösten on perustuttava realismiin, kokonaisvaikutusten arviointiin ja kansallisen edun johdonmukaiseen puolustamiseen kaikissa olosuhteissa. Tästä on esimerkkinä metsien hiilinielujen tutkimus. Suomen metsät ovat hiilinieluja ja nuoret hoidetut metsät niistä parhaimpia. Arvoisa ministeri, kuinka tämä metsien hiilinielun veivaaminen saadaan luotettavalle ja totuudenmukaiselle tasolle? [Hannu Hoskonen: Se vaatii päätöksiä eikä mitään muuta!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

15.44 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nostan tähän keskusteluun vielä biokaasutuotannon ja sen tilanteen, koska meillä olisi valtavasti potentiaalia Suomessa biokaasun edistämiseen, mutta valitettavasti tuntuu siltä, että tällä hallituskaudella asiat eivät ole oikein edenneet. Sen palautteen mukaan, mikä on tuolta kentältä tullut, biokaasun tuotantoa ei ole pystytty edistämään, vaikka meillä tietenkin isoja hankkeita ympäri Suomea on suunnitteilla.

On kuitenkin hyvä muistaa, niin kuin tuossa keskustan ryhmäpuheenvuorossa aiemmin tuotiin esiin, että biokaasu on kuitenkin se uusiutuva energiamuoto, mikä ei vaadi metsien raivausta, ja voidaan myöskin pellot pitää viljelyksessä ja myöskin hyödyntää kiertotalouden avulla ja tuottaa sitä biokaasua. Vähän ihmettyttää, että kun olisi hyvä edistää biokaasun tuotantoa, niin tuntuu, että ollaan tehty päinvastaisia ratkaisuja ja vaikeutettu esimerkiksi näitten maatilataseisten biokaasulaitosten perustamista ja toimintaa. Haluaisin kysyä ministeriltä: aikooko hallitus nyt joitakin toimenpiteitä tehdä biokaasun edistämiseksi Suomessa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Meillä alkaa käydä aika vähiin. Otetaan tässä vaiheessa ministerin puheenvuoro. Kaikki ne, jotka ovat pyytäneet, ovat käsittääkseni saaneet ainakin yhden puheenvuoron tässä debattivaiheessa. — Ministeri, olkaa hyvä.

15.45 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Paljon tuli samaan suuntaan olevia kysymyksiä. Pyrin niitä sitten yhdessä vastauksessa käsittelemään. — Ensinnäkin siirtoverkoista: Aivan oikein, meillä energiansiirtoa ja sähkönsiirtoa erityisesti tarvitaan, erityisesti siitä syystä, että meillä tällä hetkellä on tilanne, että Pohjoisessa Suomessa ja Pohjanmaalla on enemmän sähköntuotantoa ja sitten eteläisessä Suomessa taas tarvittaisiin sitä sähköä enemmän, eli on paljon enemmän kulutusta ja halua myöskin lisäkulutusta tänne tuoda, ja sitten taas Itä-Suomessa ollaan enemmän tasapainossa tilanteen kanssa. Kaikki tämä johtaa siihen, että sähkönsiirtoverkkoon investointipaine on kova ja tarvitaan lisää siirtoyhteyksiä, ja tähän hallitus on reagoinut. Me olemme päättäneet puoliväliriihessä vahvistaa Fingridin investointikykyä vuoteen 2034 mennessä yli

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

miljardilla eurolla, eli se käytännössä mahdollistaa myös tämän nopeamman investointikyvyn.

Aivan erinomainen nosto myös edustaja Lindéniltä täällä siitä, että tällä työ- ja elinkeinoministeriön vahvistetulla resurssilla olemme pyrkineet purkamaan myös tätä luvitukseen liittyvää jonoa, ja kyllä tarkastelemme edelleen sitä, olisiko tarvetta edelleen vahvistaa resursseja siltä osin. Joka tapauksessa tämä puoli etenee. Samoin olemme antaneet eduskunnalle ja eduskunta on hyväksynyt sähköverkkoihin liittyvän esityksen, jolla mahdollistetaan näiden järeämpien siirtoyhteyksien rakentaminen myös muille kuin Fingridille, millä pyritään helpottamaan tätä investointipainetta ja mahdollistamaan se, että sähköön kulutus ja tuotanto voisivat jatkossa sijoittua toisiaan lähemmäksi helpommin. Lisäksi tämän esityksen perusteella ei tarvitse silloin myöskään siihen kantaverkkoon liittyä täydellä teholla, vaan voidaan tämmöinen portaittainen liittyminen mahdollistaa, ja tämä mahdollistaa sen, että niitä uusia investointeja niin tuotantoon kuin kulutukseen voi syntyä lähemmäs toisiaan, mikä tietenkin on myöskin huoltovarmuuden näkökulmasta ja energiaturvallisuuden näkökulmasta kannatettava asia. [Anne Kalmari: Mutta missä lunastuskorvaukset?] — Anteeksi, nyt meni vähän kysymys ohi. Yritän vastata näihin, joita puheenvuoroissa tuli, jos vain aika riittää.

Piippujen tulppauksesta eli tästä hiilidioksidin talteenotosta: Todellakin tämä tuki-instrumentti on vain yksi asia tässä, eli tämä 90 miljoonan euron suora tuki näihin hankkeisiin. Tätä tarvitaan varsinkin tässä käynnistysvaiheessa. Sen lisäksi me olemme päättäneet laajentaa puhtaan siirtymän investointien verohyvityksen koskemaan myös hiilidioksidin talteenottoa koskevia hankkeita. Se on toisensuuntainen kannustin, eli voidaan saada siten, kun nämä hankkeet toteutuvat, verohyvityksenä näille hankkeille. Ajattelen kuitenkin niin, että se pysyvä kannustin sille, että hiilidioksidia talteenotetaan, hyötykäytetään ja laitetaan niin sanotusti kiertoon — erityisesti biogeenistä hiilidioksidia, jota meillä paljon Suomessa on — syntyy, kun pystytään luomaan kannusteet esimerkiksi päästökaupan kautta, vaikkapa nyt ensimmäisessä vaiheessa näille jätteenpolttolaitoksille. Niistä EU-komissio on ainakin todennut, että toisivat esityksen nyt tämän vuoden aikana vielä, millä aikataululla tämä tulisi Euroopan tasolla toteutumaan. Tällä tavalla saataisiin laajemminkin ja pysyvämpi kannuste tälle, ja itse ainakin sitä kyllä kannatan.

Ledamot Löfström frågade om kärnkraft, och där har vi förstås lagen som kommer att komma till riksdagen under året, nu på våren, som vi har planerat. Det är förstås det första steget.

Sitten meillä on käynnissä tämä rahoitus selvitys, josta kerroin myös tuossa esittelypuheenvuorossani, mutta jo nyt ilman erilaisia erillisiä tukia nähdään, että erityisesti nämä pienydinenergiahankeet voivat edetä ja erityisesti nyt tämä uusi innovaatio pelkkään lämmöntuotantoon. Itse kävin juuri viime viikolla muuraamassa peruskiven sinne Helsingin Energian vanhan hiilivoimalan sisälle suunniteltavaan pilottilaitokseen, ja vaikuttaa siltä, että tämä voisi olla yksi ratkaisu toimitusvarmaan lämmöntuotantoon kaupunkiseuduilla, joilla kaukolämpöverkkoa on saatavilla, kustannustehokkaasti jo 30-luvun alkupuolella.

Sitten vielä täällä moni arvosteli myös näitä datakeskuksia: No, nyt kannattaa huomata muutama asia, ensinnäkin se, että kun me halutaan, että meille syntyy oli se sitten säävarmaa tai tuulivoimaa tai mitä tahansa uutta sähköntuotantoa, se vaatii sen lisäkulutuksen. Suomessa uusi sähköntuotanto ei enää synny korvaamaan fossiilista tuotantoa — kuten

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

moni edustaja täällä on todennut, meillä on hyvin puhdas sähköntuotanto jo tällä hetkellä — vaan se syntyy vastaamaan uuteen kysyntään. Sellaista voi olla esimerkiksi tämä datakeskuskysyntä. Jos ei synny uutta kysyntää, teollisuuden sähköistymistä tai datakeskuksia tai jotakin muuta, ei tule syntymään myöskään uutta tuotantoa, oli se sitten mitä tahansa, oli se ydinenergialla tuotettua sähköä tai tuuli- tai aurinkovoimalla tuotettua sähköä.

Ehkä suorana vastauksena tähän edustaja Kumpula-Natrin erikoiseen syytökseen: Suomen hallitus todellakaan ei kaada näitä hankkeita. Ajattelen näin, että tämä tuo vain selkeyttä siihen, minkä kokoiset hankkeet pitää kaavoittaa. Siitähän tässä on kysymys. Kaavoituksen ei kuvittelisi olevan niin suuri kustannus silloin kun puhutaan tämän mittakaavan hankkeista, jotka tähän lakiin on tuotu. Eli muilta osinhan tässä ei tule mitään lisäehtoja esimerkiksi aurinkovoimalle.

No, sitten täällä puhuttiin säätövoimasta: Se on aivan totta, että sitä tarvittaisiin Suomeen lisää. Sen lisäksi tarvitsemme tietenkin kaikki mahdollisuudet varastoida, ja oikeastaan tämä pumppuvoimala, johon esimerkiksi edustaja Eestilä viittasi, on erityisesti energiavarasto, ja hyvä sellainen tietysti. Sitten toisaalta taas me tarvitsemme myös muuta säätövoimaa, ja tähän juuri pyrimme vastaamaan sillä, että saisimme myös lisää sellaista energiantuotantoa, joka käynnistyisi silloin kun on tällainen poikkeuksellisen pitkä tuuleton pakkasjakso, niin kuin tänä talvena. Tämä työ etenee ministeriössämme kevään aikana.

No, sitten vielä tästä, kun täällä todettiin, että pitäisi nyt rajoittaa bioenergiaa — käytännössä sitä se tarkoittaa, jos me lähdemme esimerkiksi puunpolttota verottamaan kovemmin. Se myös poistaisi hyvin paljon nopeammin näitä meidän yhdistelmälaitoksia eli sähkö- ja lämmöntuotannon laitoksia markkinoilta, koska se toiminta alkaisi käydä aika kannattamattomaksi. Ajattelen itse, että kyllä niitä nyt tässä siirtymäaikana vielä vähintäänkin tullaan tarvitsemaan. Se myös tekisi käytännössä mahdottomaksi sen, että turvetta voitaisiin edes huoltovarmuusvarastoissa pitää yhtenä vaihtoehtona, koska tämä kapasiteetti, missä sitä voidaan käyttää, poistuisi silloin nopeammin markkinoilta. Tämä ei ole ollut meidän tahtomme. Emme halua, että Suomeen syntyy tehopulaa eli sähkö- tai lämpöpulaa tässä tilanteessa, jossa meillä ei ole vielä sellaisia varastoja tai säätömahdollisuuksia, joilla olisi mahdollisuus tätä sääriippuvaista tuotantoa hyödyntää myös tällaisina aikoina kuin nyt. Eli sen vuoksi tähän vastaus.

Sitten siitä, kun täällä moni totesi, että mitään emme tee maankäyttösektorin nielujen parantamiseksi: Sehän ei pidä paikkaansa. Tässäkin hallituksen energia- ja ilmastostrategiasa on linjattu nippu keinoja metsien kasvun vauhdittamiseksi ja myöskin metsäpinta-alan laajentamiseksi. Metsälannoitus täällä mainittiin. Se on yksi niistä keinoista, johon on myöskin puoliväliriihessä päätetty rahoitus tälle hallituskaudelle. Eli se puoli kyllä etenee. Toki lisääkin toimia tarvittaisiin.

Sitten vielä haluan vastata edustaja Hoskoselle näistä hiilinielulaskelmista: Valitettavasti kyse ei ole vain minun päätöksestäni. Ensinnäkin Luke eli Luonnonvarakeskus on maa- ja metsätalousministeriön alainen tutkimuslaitos, ei ympäristöministeriön alainen tutkimuslaitos. Näitä hiilinielulaskelmia on tehty nyt jo vuosikausia, ja koska olemme havainneet, että kyllä, kuten aika moneen luonnontieteen alaan, niihin liittyy myös epävarmuuksia ja siihen tietopohjaan liittyy myös tarkentamisen tarpeita, sen vuoksi me panostamme rahaa siihen, että saisimme parempaa ja tarkempaa tietoa, ei pelkästään hiilinielujen tasosta vaan myös niistä epävarmuuksista, joita näihin laskelmiin liittyy. Hallitus on tähän nyt tarttunut, toisin kuin esimerkiksi viime kaudella teidän johtamanne maa- ja metsätalousministeriö. Me olemme tähän nyt tällä kaudella tarttuneet ja haluamme edistää parempaa ver-

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

tailukelpoisuutta myös EU-maiden välillä, kuten jo aiemmassa puheenvuorossa totesin. Tämä hallitus toden teolla haluaa nyt varmistaa sen, että meidän metsämme ovat jatkossakin hiilinielu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Nyt menemme puhujalistan. Edustaja Vornanen.

15.55 Timo Vornanen tv: Arvoisa rouva puhemies! Haluan tänään puhua erityisesti siitä, mihin suuntaan Suomen energiapolitiikkaa on vietävä realismi ja isänmaan etu edellä. Mitä ilmastopolitiikkaan tulee, meidän on ensinnäkin asetettava asiat oikeisiin mittasuhteisiin. Suomen osuus maailman hiilidioksidipäästöistä on vaivaiset 0,8 promillea — 0,8 promillea. On selvää, että Suomen päästöillä ei ole mitään globaalissa mittakaavassa ratkaisevaa merkitystä, ei juuri mitään merkitystä. On muistettava, että esimerkiksi öljyvaroja hallitsevat maat käyttävät niitä täysin häpeilemättä vahvistaakseen omaa talouttaan ja valta-asemaansa. Miksi emme käytä turvetta? [Miapetra Kumpula-Natri: Miksi käytämme öljyä?]

Siksi meidänkin on pidettävä järki kädessä, ja politiikan ensisijaisena tavoitteena on oltava oman kansamme ja isänmaamme etu. Me emme saa olla niin hölmöjä, että kuristamme oman maamme kilpailukyvyyn ja kansalaistemme toimeentulon liian tiukoilla ilmastotavoitteilla, joilla ei ole vaikutusta maailman pelastumiseen mutta joilla on valtava negatiivinen vaikutus suomalaisten arkeen.

Lisäksi meidän on otettava oppia varoittavista esimerkeistä kuten Saksasta, joka on tehnyt ideologisia ja suorastaan typeriä päätöksiä energiapolitiikkaan ajamalla alas puhdasta ydinvoimaansa ja luottamalla epävarmaan tuontien energiaan. Nyt Saksan teollisuus ja tavalliset kansalaiset maksavat tästä virheestä todella kovaa hintaa menetettynä kilpailukykyinä ja kalliina laskuina. Meillä ei pienenä maana ole varaa kulkea tätä samaa tietä.

Arvoisa puhemies! On välttämätöntä esittää suoraa ja rehellistä kritiikkiä edelliselle, Marinin, hallitukselle. Viime vaalikaudella toteutettu kotimaisen turvealan alasajo oli suorastaan epäisänmaallinen teko. Koko toimiala ajettiin tietoisesti alas, mikä vei töitä tuhansilta ihmisiltä ja heikensi oleellisesti Suomen kriisiajan huoltovarmuutta. Tästä kuningasideasta kärsivät niin maatalous kuin energiateollisuuskin. Ja mikä on lopputulos? Tämän järjestömyyden seurauksena meillä ajetaan nyt rekkalasteittain arvokasta tukkipuuta lämmityskattiloihin, koska muuta kotimaista polttoainetta ei ole riittävästi saatavilla. Tässä touhussa ei ole mitään järkeä.

Arvoisa puhemies! Turve on meidän merkittävä kansallinen energiavarantomme, ja on täyttävä hulluutta, ettei sitä pidetä mukana energiapalettimme vahvana osana. Suomi tarvitsee turvetta, sillä se on huoltovarmuuskysymys, se on talouskysymys ja se on järkikysymys. Turveala on ajettava ylös mahdollisimman pikaisesti, ja turve on palautettava osaksi energiantuotantoa. Me emme voi jatkaa nykyisellä linjalla, jossa jätämme omat resurssimme hyödyntämättä samalla, kun energiakriisi koettelee maataamme. Niin hölmöjä me emme yksinkertaisesti saa olla. Meidän on palautettava päätöksentekoon terve järki, parannettava maamme energiaomavaraisuutta ja laitettava Suomen ja suomalaisten etu aina kaiken muun edelle. Tämä on Suomen kansan ja isänmaan edun mukaista. — Kiitoksia.

Andre vice talman Tarja Filatov: Tack. — Den tid som i det här skedet reserverats för detta tema är slut. Debatten och behandlingen av ärendet avbryts. Behandlingen av ärendet fortsätter i detta plenum efter de övriga ärendena på dagordningen.

Punkt i protokollet PR 8/2026 rd

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet klockan 15.59.
